

Udskriftsdato: 15. december 2025

2007/1 LSF 15 (Gældende)

Forslag til Lov om økologisk jordbrugsproduktion m.v. (økologiloven)

Ministerium: Fødevareministeriet

Journalnummer: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, sagsnr. 8202

Forslag

til

Lov om økologisk jordbrugsproduktion m.v. (økologiloven)

Kapitel 1

Lovens formål m.v.

§ 1. Lovens formål er, at

- 1) fastsætte rammer for og medvirke til at styrke udbredelsen af en bæredygtig, økologisk primærproduktion,
- 2) beskytte forbrugernes interesser og imødekomme forbrugernes efterspørgsel efter produkter, fremstillet ved hjælp af processer, der tager særligt hensyn til miljø, natur, biodiversitet, planters, dyrs og menneskers sundhed samt dyrevelfærd, og
- 3) sikre de økologiske producenter og handlende rimelige og ensartede vilkår.

§ 2. Ved lovens administration skal der særligt lægges vægt på hensynet til økologiens troværdighed og omdømme i forhold til forbrugeren. Herudover skal det økologiske forsigtighedsprincip i forhold til produktion og forarbejdning af økologiske produkter indgå ved administrationen.

Kapitel 2

Det Økologiske Fødevareråd

§ 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter Det Økologiske Fødevareråd til at fremme, følge og vurdere udviklingsmulighederne for den danske økologisektor.

Stk. 2. Rådet rådgiver ministeren i spørgsmål om denne lov, regler fastsat i medfør heraf samt om gennemførelse af EU-regler og andre internationale forpligtelser i forhold til den økologiske produktionsmetode. Herudover kan Det Økologiske Fødevareråd rådgive ministeren i andre spørgsmål vedrørende økologi.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter udvalgets sammensætning. Formanden udpeges som repræsentant for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. De øvrige medlemmer udpeges efter indstilling fra henholdsvis Miljøministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Økologisk Landsforening, Landbrugsrådet, Dansk Landbrug, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Forbrugerrådet, Dansk Industri, Dansk Detailhandel, Det Grønne Kontaktudvalg og Landdistrikternes Fællesråd.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan bestemme, at andre organisationer eller myndigheder kan indstille medlemmer til rådet.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter Det Økologiske Fødevareråds forretningsorden og regler for rådets arbejde, herunder for sekretariatsbetjening af rådet.

Kapitel 3

Markedsføring

Brug af den økologiske betegnelse

§ 4. Jordbrugs- og fiskeriprodukter må kun markedsføres eller sælges med henvisning til, at de er produceret i henhold til den økologiske produktionsmetode, hvis produkterne er fremstillet i overens-

stemmelse med regler fastsat i medfør af denne lov eller bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Ø-mærket

§ 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om udformningen af økologikontrolmærket (Ø-mærket).

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om anvendelsen af Ø-mærket til mærkning af produkter omfattet af denne lov.

Stk. 3. Ø-mærket må alene anvendes i forbindelse med markedsføring af produkter omfattet af Det Europæiske Fællesskabs forordning om forhold omfattet af denne lov, i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 2, regler fastsat i medfør af § 20 a, stk. 2, i lov om fødevarer eller i medfør af § 4 a i lov om hold af dyr. Endvidere må Ø-mærket anvendes i forbindelse med oplysning og undervisning om økologi.

Kapitel 4

Autorisation

Meddelelse af autorisation

§ 6. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele autorisation til økologisk virksomhed, som drives i overensstemmelse med Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov, bestemmelserne i denne lov samt regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Autorisation kan meddeles til fysiske og juridiske personer til drift af en bestemt

- 1) jordbrugsbedrift,
- 2) forsyningsvirksomhed inden for jordbrugs- eller fiskerisektoren,
- 3) anden primærvirksomhed inden for jordbrugssektoren, eller
- 4) anden primærvirksomhed inden for fiskerisektoren med undtagelse af akvakultur af dyr.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om autorisation, herunder bl.a. om anvendelse af særligt ansøgningsskema, plan for omlægning m.v.

Nægtelse af autorisation

§ 7. Autorisation til en person kan nægtes, hvis

- 1) ansøgerens autorisation inden for de forudgående 5 år er blevet tilbagekaldt, og der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden i overensstemmelse med reglerne,
- 2) ansøgeren inden for de forudgående 5 år er fundet skyldig i et strafbart forhold, der kan give grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden i overensstemmelse med reglerne, eller
- 3) der i øvrigt foreligger oplysninger om den pågældende, som giver grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden i overensstemmelse med reglerne.

Stk. 2. Interessentskaber og kommanditselskaber kan nægtes autorisation, hvis der om en af deltagerne foreligger oplysninger, som efter stk. 1 kan begrunde nægtelse af autorisation.

Stk. 3. Et aktie- eller anpartsselskab eller et andet selskab med begrænset ansvar kan nægtes autorisation, hvis der om et medlem af selskabets direktion foreligger oplysninger, som efter stk. 1 kan begrunde nægtelse af autorisation.

Bortfald af autorisation

§ 8. Autorisationen bortfalder

- 1) ved producent- eller ejerskifte, eller
- 2) når autorisationsindehaveren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, meddeler ophør af produktionen.

Tilbagekaldelse af autorisation

§ 9. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan tilbagekalde en meddelt autorisation, hvis autorisationsindehaveren groft eller gentagne gange har overtrådt Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov, bestemmelserne i denne lov eller af regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Er autorisationsindehaveren deltager i et interessentskab eller kommanditselskab eller medlem af direktionen i et aktie- eller anpartsselskab eller et andet selskab med begrænset ansvar, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilbagekalde dette selskabs autorisation, hvis autorisationsindehaveren ikke inden for en frist på 2 måneder udtræder som deltager eller medlem af direktionen i selskabet.

Stk. 3. Er autorisationsindehaveren et interessentskab eller kommanditselskab eller et aktie- eller anpartsselskab eller et andet selskab med begrænset ansvar, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilbagekalde de personlige autorisationer, som deltagerne i interessentskabet eller kommanditselskabet eller medlemmerne af direktionen i aktie- eller anpartsselskabet eller et andet selskab med begrænset ansvar har fået meddelt.

Stk. 4. Det kan i forbindelse med tilbagekaldelsen bestemmes, at autorisationen først kan generhverves efter en periode, der ikke kan overstige 5 år.

Stk. 5. Afgørelser efter stk. 1-3 skal indeholde oplysning om adgang til domstolsprøvelse efter § 11 og fristen herfor.

Daglig drift

§ 10. Den daglige drift af den autorisationspligtige virksomhed skal forestås af autorisationsindehaveren selv eller af en person, der kan opnå autorisation efter § 6.

Stk. 2. Forestås den daglige drift af en person, der ikke kan opnå autorisation efter § 6, kan ministeren tilbagekalde autorisationsindehaverens autorisation, hvis personen ikke inden for en frist på 2 måneder fratræder som leder af den daglige drift. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse efter § 11 og fristen herfor.

Domstolsprøvelse af tilbagekaldelse af autorisation

§ 11. Afgørelser efter § 9 og § 10, stk. 2, kan af autorisationsindehaveren forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes over for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri inden 4 uger efter, at tilbagekaldelsen er meddelt autorisationsindehaveren. Ministeren anlægger sag mod autorisationsindehaveren i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 2. Anmodning om sagsanlæg har ikke opsættende virkning. Retten kan dog bestemme, at den pågældende under sagens behandling må udøve virksomhed på nærmere angivne vilkår.

Kapitel 5

Administration af loven

Bemyndigelse til at gennemføre EU-lovgivning m.v.

§ 12. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler, der er nødvendige for anvendelsen af forordninger fastsat af Det Europæiske Fællesskab om forhold, der er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om fravigelse af bestemmelserne i forordninger fastsat af Det Europæiske Fællesskab i det omfang, disse indeholder adgang hertil.

Bemyndigelse til at fastsætte regler om produktion m.v.

§ 13. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan for virksomheder, der er nævnt i § 6, stk. 2, fastsætte regler om produktion, herunder om tilberedning, forarbejdning, behandling, aftapning, emballering, ompakning, opbevaring, dokumentation, mærkning, salg, udbud til salg, formidling af salg, tilbud,

fordeling, transport, levering og anden form for overdragelse, ind- og udførsel, anmeldelse, indberetning, godkendelse samt kontrol.

Gebyrer

§ 14. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om opkrævning og betaling til hel eller delvis dækning af udgifter til autorisation, tilsyn, kontrol og administration efter denne lov, efter regler udstedt i medfør af denne lov samt efter forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab.

Stk. 2. Betalingsforpligtelser efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf og betalingsforpligtelser, der følger af det Europæiske Fællesskabs forskrifter, tillægges renter. Medmindre andet er fastsat ved forordning, beregnes renten fra forfaldsdagen og til betaling sker med den i renteloven fastsatte reference-sats med tillæg. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For erindringsskrivelser betales et gebyr på 100 kr., som reguleres pr. 1. januar med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent for det pågældende finansår. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med 10.

Stk. 3. Restanceinddrivelsesmyndigheden inddriver statskassens tilgodehavende efter stk.1 med tillæg af renter og omkostninger. Restancemyndigheden kan inddrive skyldige beløb ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven og ved udpantning.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan i samråd med skatteministeren fastsætte regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse.

Offentliggørelse

§ 15. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af tilsyn og kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller af Det Europæiske Fællesskabs forordninger. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning på offentliggørelsen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, på hvilken måde og i hvilken form kontrolresultaterne skal gøres tilgængelige for offentligheden på kontrolstedet.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet elektronisk informationssystem vedrørende kontrolresultater. Ministeren kan på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Klageadgang

§ 16. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om at klage ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med vedkommende minister eller kommunale organisation henlægge sine beføjelser efter denne lov til en anden statslig myndighed eller statslig institution, kommunal myndighed eller kommunal institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med vedkommende kommunale organisation henlægge sine beføjelser efter denne lov til en kommunal myndighed eller kommunal institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne uden, at der er indgivet klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Adgang uden retskendelse

§ 17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlig og privat ejendom, lokaliteter, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger, der er nødvendige til brug for løsning af opgaver i henhold til denne lov, regler fastsat i medfør af loven eller bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelse af den i stk. 1 nævnte kontrol. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, kan udtage prøver m.v. til undersøgelse uden at skulle erlægge betaling herfor.

Pligt til at yde myndigheden bistand

§ 18. Den, der er omfattet af reglerne i denne lov, af regler fastsat i medfør af denne lov eller af bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov, skal efter anmodning fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som er påkrævet af hensyn til gennemførelse af kontrol efter loven, samt vederlagsfrit yde ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, fornøden bistand ved kontrol, prøvetagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrifter af oplysninger, som opbevares i elektronisk form.

Kapitel 6

Påbud og forbud m.v.

Påbud og forbud

§ 19. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan meddele de påbud og forbud, der anses for nødvendige for overholdelse af loven eller regler fastsat i medfør af denne lov eller bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Fornyelse omlægning

§ 20. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan påbyde fornyet omlægning af arealer eller husdyr, hvis der konstateres en overtrædelse af regler fastsat i medfør af denne lov eller bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Forbud mod salg

§ 21. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan forbyde, at et produkt omfattet af denne lov sælges med henvisning til, at det er produceret i henhold til den økologiske produktionsmetode, hvis produktet ikke overholder regler fastsat i denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov eller regler fastsat i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan for en periode, der ikke kan overstige 5 år, forbyde en person eller en juridisk person at sælge eller på anden vis omsætte produkter omfattet af denne lov under henvisning til, at de er produceret i henhold til den økologiske produktionsmetode, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold omfattet af denne lov.

Kapitel 7

Straffebestemmelser

§ 22. Med mindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 4 eller § 5, stk. 3,
- 2) undlader at afgive oplysninger eller at stille bistand til rådighed efter § 18,
- 3) overtræder forbud eller undlader at efterkomme et påbud meddelt efter §§ 19-21.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne. I reglerne kan der endvidere fastsættes straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat af Det Europæiske Fællesskab om forhold, der er omfattet af denne lov.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Administrative bødeforlæg

§ 23. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og rede til inden en nærmere angiven frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejeloven om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 8

Ikrafttræden m.v.

Ikrafttræden

§ 24. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Ved lovens ikrafttræden ophæves økologilov, jf. lovbekendtgørelse nr. 761 af 29. juni 2006, idet dog § 15 forbliver i kraft.

Stk. 3. Regler fastsat i medfør af den i stk. 2 nævnte lov forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler fastsat i medfør af denne lov eller anden lovgivning. Overtrædelser straffes efter de hidtil gældende regler.

Gyldighed for Færøerne og Grønland

§ 25. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Med forslaget til lov om økologisk jordbrugsproduktion m.v. moderniseres den gældende lov med det formål at skabe rammerne for at fastholde og udvikle den danske økologiske produktion til et marked med stigende efterspørgsel.

Efterspørgsel efter økologiske produkter i Danmark er stigende samtidig med, at det samlede produktionsareal er blevet mindre.

For at fastholde forbrugernes efterspørgsel efter økologiske produkter er det afgørende, at forbrugerne har adgang til de økologiske produkter, og at de har tillid til, at de er produceret under særlig hensyntagen til bl.a. miljø og dyrevelfærd.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har derfor iværksat en undersøgelse for at identificere mulige barrierer for at inddrage yderligere arealer til økologisk produktion og for at sikre rammerne for fortsat vækst og udvikling i den økologiske produktion.

Som optakt til revision af økologiloven har Det Økologiske Fødevareråd i foråret 2007 drøftet en række emner af betydning for udviklingen af den økologiske produktion. Rådets overvejelser er indgået i overvejelserne omkring udformningen af nærværende lovforslag.

Derudover har der på Fødevareministeriets hjemmeside været etableret et debatforum, hvor alle har kunnet byde ind med ideer til modernisering af lovgivningen.

De modtagne forslag og kommentarer vedrører den gældende lov, de administrative regler og andre forhold. Forslagene er samlet i en rapport "Modernisering af økologiloven – Statusrapport" fra juni 2007. Rapporten er offentliggjort på Fødevareministeriets hjemmeside.

Et par af forslagene er allerede effektueret, idet de har kunnet gennemføres administrativt. Det drejer sig om lempelse af reglerne om parallelavl og nedsat omlægningstid for arealer, der har været dyrket i overensstemmelse med reglerne om miljøvenligt jordbrug (MVJ-arealer).

De øvrige modtagne forslag indgår i overvejelserne i forbindelse med den generelle indsats for at styrke området, hvilket udover nærværende lovforslag omfatter arbejdet med en ny EU-økologiforordning, et nyt landdistriktsprogram og en målrettet forskningsindsats på økologiområdet.

2. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget vedrører den økologiske primærproduktion. Bestemmelserne om økologiske fødevarer og virksomheder reguleres i fødevareloven og i lov om hold af dyr. Der henvises til det forslag til lov om ændring af lov om fødevarer og lov om hold af dyr, som fremsættes af ministeren for familie og forbrugeranliggender.

Med lovforslaget videreføres hovedelementerne i den gældende lov, idet bestemmelserne dog forenkles og moderniseres.

Det foreslås, at den eksisterende formålsparagraf udbygges, så det fremgår, at den økologiske produktionsmetode tager særligt hensyn til miljø, natur, biodiversitet, planters, dyrs og menneskers sundhed samt dyrevelfærd.

I loven understreges det endvidere, at der ved administration af loven skal tages hensyn til økologiens troværdighed, herunder det økologiske forsigtighedsprincip.

Det Økologiske Fødevareråd, der har til opgave at fremme, følge og vurdere udviklingsmulighederne i den danske økologisektor og bistå ministeren i spørgsmål vedrørende økologi, videreføres. Det foreslås, at rådet udvides med repræsentanter for Det Grønne Kontaktudvalg samt Landdistrikternes Fællesråd.

Efter lovforslaget foreslås fødevareministeren endvidere bemyndiget til at kunne fastsætte regler om udformningen og anvendelsen af Ø-mærket.

Det foreslås, at bestemmelser om udstedelse af autorisation til at drive økologisk virksomhed, nægtelse, bortfald og tilbagekaldelse af autorisation fremover fremgår direkte af loven.

Reglerne om autorisationer m.v. af selskaber er tilpasset, således at der tages højde for, at der anvendes forskellige selskabsformer i erhvervet og således, at det sikres, at personer, der har fået frataget deres autorisation, ikke kan fortsætte med drift af økologisk virksomhed i en selskabskonstruktion til skade for økologiens troværdighed. Herudover skal hensynet til det økologiske forsigtighedsprincip i forhold til produktion og forarbejdning af økologiske produkter indgå ved administrationen.

3. Lovforslagets baggrund

Der har gennem en årrække været en stigende interesse for økologiske produkter. Efterspørgslen har nu sådan et omfang, at det er relevant at overveje, om der er unødvendige barrierer i lovgivningen, der forhindrer udviklingen af den økologiske produktion, idet det samtidig kan konstateres, at det samlede produktionsareal reduceres.

Tilliden til, at produkterne er produceret under særlig hensyntagen til miljø, natur og dyrevelfærd, er afgørende for, om de økologiske produkter kan afsættes. Det er derfor vigtigt at værne om denne tillid.

Ligesom inden for det øvrige jordbrug slår strukturudviklingen også igennem inden for økologien; bedrifterne bliver større og ejerformen er oftere et I/S, A/S eller lignende. I den gældende lov er der ikke i tilstrækkeligt omfang taget højde for denne udvikling.

Herudover har der vist sig et behov for en generel forenkling og modernisering af lovens bestemmelser.

3.1. Modernisering af loven

Med henblik på at udarbejde et oplæg, der kunne danne baggrund for en modernisering af økologiloven, blev der primo 2007 nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Fødevareministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender under Fødevareministeriets formandskab. Samtidig blev Det Økologiske Fødevareråd inviteret til at bidrage til arbejdet. Arbejdet med at modernisere loven blev iværksat med henblik på at afskaffe barrierer for udvikling af den økologiske produktion, at fastholde økologimærkets troværdighed og sikre gennemsigtige økologiregler – med det formål at være med til at fastholde og udvikle den danske, økologiske produktion til et marked med stigende efterspørgsel.

3.1.1 Arbejdet i Det Økologiske Fødevareråd

Det Økologiske Fødevareråd har i foråret i 2007 på baggrund af oplæg fra den interministerielle arbejdsgruppe drøftet en række emner af betydning for mulighederne for vækst og udvikling af den økologiske produktion. Det Økologiske Fødevareråd afleverede den 23. maj 2007 sine anbefalinger til fødevareministeren.

Lovforslaget afspejler i vid udstrækning anbefalingerne fra Det Økologiske Fødevareråd.

Rådet har meget kraftigt vægtet opstramninger i forhold til en effektiv håndhævelse af reglerne i tilfælde af overtrædelser. Anbefalingerne er fuldt ud imødekommet i reglerne om tilbagekaldelse og nægtelse af autorisation. Dog vil der normalt ikke være hjemmel til umiddelbart at inddrage autorisationen ved overtrædelser af reglerne for afgræsning, hvor en større gruppe af dyr på en bedrift ikke er ude på græs. Endvidere vil det at være stifter af et selskab isoleret set ikke kunne berettige en tilbagekaldelse eller en nægtelse af autorisation, hvis stifteren har overtrådt reglerne, men vedkommende i et nyt selskab ikke har noget ansvar for driften.

Anbefalingerne til formålsparagraffen og lovens administration er også imødekommet. Dog indgår gode arbejdsforhold og et godt arbejdsmiljø ikke som et direkte formål med loven.

Anbefalingerne om Ø-mærket og Det Økologiske Fødevareråd er imødekommet.

Derimod er anbefalingen om at udvide lovens anvendelsesområde til også at omfatte grønne, rekreative områder ikke imødekommet. Rådet har anbefalet, at økologilovens anvendelsesområde udvides, så rekreative områder som f.eks. golfbaner, sportspladser, campingpladser m.v. kan bringes ind under loven. Under det lovforberedende arbejde kom det imidlertid frem, at der ikke på nuværende tidspunkt er et konkret behov for en sådan udvidelse. Under hensyn hertil er anbefalingen ikke udmøntet i lovforslaget.

Nogle anbefalinger om fjernelse af barrierer for udvidelsen af det økologisk dyrkede areal kunne gennemføres uden lovændring og er allerede iværksat. Det drejer sig om reglerne for parallelavl og nedsat omlægningstid for arealer, der har været braklagt eller dyrket i overensstemmelse med reglerne om miljøvenligt jordbrug (MVJ-arealer).

Rådet anbefalinger i relation til loven gengives nedenfor:

Effektiv håndhævelse

På økologiområdet er der få grove overtrædelser. Erhvervet har imidlertid gennem længere tid ønsket, at det skal være muligt at slå endnu hårdere ned overfor grove overtrædelser af økologireglerne.

For at fastholde og styrke forbrugernes tillid til de økologiske produkter har rådet derfor diskuteret behovet for skærpede sanktioner herunder højere bøder, inddragelse af autorisation ved kumulerede overtrædelser og fratagelse af autorisationen ved overtrædelser, der i dag ikke medfører umiddelbar autorisationsfratagelse.

Rådet har i sine anbefalinger anført, at det finder den nuværende strafferamme passende og foreslår, at det nuværende bødeniveau fastholdes.

På nuværende tidspunkt ser rådet ikke behov for at inddrage autorisationen ved kumulerede overtrædel-

ser. Med hensyn til fratagelse af autorisationen ved overtrædelser, der i dag ikke medfører umiddelbar autorisationsfratagelse, har rådet foreslået, at der i fremtiden også gives mulighed for umiddelbar inddragelse af autorisationen, når

- der er anvendt antibiotika og kemoterapeutika forebyggende eller vækstfremmende
- der er anvendt antibiotika og kemoterapeutika uden medvirken af dyrlæge
- der sker grove overtrædelser af reglerne for afgræsning, hvor alle dyr eller en større gruppe af dyr på en bedrift i strid med reglerne ikke er ude på græs.

Autorisationer

Det Økologiske Fødevareråd foreslår, at loven ændres, så det bliver muligt at tilbagekalde alle autorisationer fra personer, som har begået eller medvirket til grove overtrædelser af økologireglerne og at hindre, at personer, som har fået frataget deres autorisation(er), kan drive eller have ansvar for driften af noget økologisk landbrug, herunder som stiftere eller direktører.

Lovens formålsparagraf

Det Økologiske Fødevareråd foreslår at udbygge den eksisterende formålsparagraf, og at følgende indgår:

- Styrkelse af udviklingen i den danske økologisektor.
- Sikring af rammer for en bæredygtig, økologisk produktion, der tager hensyn til miljø, natur, biodiversitet, sundhed og dyrevelfærd samt bygger på et forsigtighedsprincip.
- Sikring af rammer for en bæredygtig, økologisk produktion, hvis formål både er bæredygtig forvaltning af naturressourcerne og produktion af sunde fødevarer under gode arbejdsforhold og et godt arbejdsmiljø, og hvor produktionen bygger på et udstrakt forsigtighedsprincip i forhold til påvirkning og beskyttelse af miljø, natur, biodiversitet, sundhed og dyrevelfærd.
- Beskyttelse af forbrugernes interesser.
- Sikring af rimelige og ensartede vilkår for de økologiske producenter og handlende.

Endvidere mener rådet, at det tydeligt bør fremgå, at der ved håndhævelse af loven særligt bør lægges vægt på hensynet til økologiens omdømme. Forbrugernes tillid til den økologiske produktion er afgørende for produktionens overlevelse. Rådet er opmærksom på, at konsekvensen af at tillægge hensynet til økologiens omdømme og forbrugernes tillid stor vægt ved administrationen af loven vil kunne medføre at der træffes afgørelser, der isoleret set er meget vidtgående i forhold til den enkelte økolog.

Ø-mærket

Rådet foreslår, at det nuværende Ø-mærke beholdes indtil videre. En fornyet drøftelse om eventuel ændring af mærket kan finde sted, når de nye EU-regler på området er fastlagt.

Udvidelse af økologilovens anvendelsesområde

Det Økologiske Fødevareråd foreslår, at det kun skal være muligt at kunne kalde en aktivitet økologisk, hvis den foregår i forbindelse med arealer, der er underlagt reglerne i loven og dermed kontrolleres.

Den nuværende økologilov omfatter produktion af økologiske produkter inden for jordbrug og fiskeri, men ikke arealer, der ikke anvendes til jordbrugsproduktion.

Medlemmerne af rådet indstiller derfor, at lovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte grønne, rekreative områder som f.eks. golfbaner, parker og sportspladser.

Rådet foreslår, at udvidelsen i første omgang sker ved en bemyndigelsesbestemmelse, som senere vil kunne udmøntes i egentlige produktionsregler samt regler om mærkning, autorisation og kontrol af driften af grønne, rekreative arealer. Hermed vil man f.eks. kunne give ejerne af disse mulighed for at anvende Ø-mærket.

Rådet finder det dog vigtigt at være meget opmærksom på økologiens troværdighed i forbindelse med udvidelse af økologilovens anvendelsesområde.

Sammensætningen af Det Økologiske Fødevareråd

Det Økologiske Fødevareråd foreslår, at bestemmelsen i loven opdateres og fortsat nævner hvilke organisationer, der skal være repræsenteret i rådet.

Rådet foreslår endvidere, at det skal fremgå af loven, at Det Økologiske Fødevareråd har til opgave at fremme, følge og vurdere udviklingsmulighederne for den samlede danske økologisektor.

3.1.2 Resultatet af den offentlige debat

Som et led i arbejdet med moderniseringen af økologiloven inviterede fødevareministeren i perioden 20. februar til 30. april 2007 til åben debat på en særlig oprettet hjemmeside.

Dette medførte, at der indkom en række debatindlæg. Nogle af disse var af overordnet karakter om f.eks. kvaliteten af økologiske varer, national placering af mælkeproducenter, landbrugsskoleuddannelsen og GMO-teknologi i økologisk produktion. Andre indlæg indeholdt mere konkrete forslag til ændringer i økologilovgivningen, herunder forslag om forbud mod brug af konventionel gødning i økologisk jordbrug, lempeligere gødningsregler for grøntproduktion i væksthuse, godkendelse af flere plantebeskyttelsesmidler til økologisk frugtproduktion m.v.

De indkomne forslag er indgået i overvejelserne i forbindelse med udarbejdelse af nærværende lovforslag.

Endelig er der indkommet bemærkninger vedrørende områder, der udelukkende er reguleret efter EU-økologiforordningen. Disse forslag vil indgå i Fødevareministeriets overvejelser, når produktionsbestemmelserne i EU-økologiforordningen revideres.

Samtlige debatindlæg og kommentarer kan ses på: www.oekologilov.dk

3.2. Ressortfordelingen på økologiområdet

Lovgivningen vedrørende økologi har siden 2004 været delt på to ministerier. Fødevareministeriet er ressortansvarlig for den økologiske jordbrugsproduktion, andet miljørigtigt fiskeri end økologisk akvakultur, dvs. fiskeri på åbent hav, hvor der ikke er et afgrænset produktionsanlæg, og forsyningsvirksomhed og

anden primærvirksomhed inden for fiskerisektoren, f.eks. foderstofferne. Familie- og Forbrugerministeriet er ansvarlig for de økologiske fødevarer, de økologiske fødevarevirksomheder og økologisk akvakultur af dyr samt økologiske foder fremstillet af animalske biprodukter til selskabsdyr. Med dette lovforslag tilpasses lovgrundlaget denne opgavefordeling.

4. Økologiforordningen

Rådets forordning (EØF) nr. 2091/92 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler med senere ændringer (herefter økologiforordningen) (EFT 1991, L 198, s.1), regulerer økologiområdet på EU-plan. Økologiforordningen giver mulighed for nationalt at fastsætte strengere regler på husdyrområdet, jf. forordningens artikel 12. Denne mulighed er udnyttet i Danmark. Der er således administrativt fastsat strengere regler for den animalske produktion. Reglerne angår f.eks. dyrenes oprindelse, behandling og efterbehandling med antibiotika- og kemoterapeutikaholdige lægemidler, søers adgang til græsarealer, velfærdsregler for fjerkræ og foder til drøvtyggere. De strengere danske regler er notificeret overfor EU-Kommissionen.

Det Europæiske Råd vedtog i juni 2007 en ny økologiforordning – Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) 2092/91 (EUT 2007, L 189, s. 1). Denne forordning erstatter fra 1. januar 2009 den gældende økologiforordning.

Med den nye forordning defineres formål og principper for økologiskproduktion under hensyntagen til lokale forhold og udviklingsniveauer, hvorved der vil kunne tages hensyn til nationale, geografiske og klimatiske faktorer. Herudover vil det i henhold til den nye forordning ikke længere være muligt nationalt at fastsætte strengere regler på husdyrområdet.

Den nye økologiforordning vil alene få betydning i forbindelse med udarbejdelse af regler på bekendtgørelsesniveau, hvorimod forordningen ikke medfører yderligere lovgivningsmæssige initiativer.

5. Beskyttelse af betegnelsen økologi

Det fremgår af artikel 2 i økologiforordningen, at betegnelsen ”økologisk” eller deraf afledte betegnelser kun må anvendes om landbrugsprodukter, der er fremstillet efter de produktionsregler, som er fastsat i henhold til artikel 6 i forordningen, herunder eventuelt nationalt fastsatte strengere krav. Det er endvidere en betingelse, at produktionen af disse landbrugsprodukter har været undergivet en kontrolordning, og at producenten er autoriseret.

Det betyder, at danske landbrugsprodukter i form af planteafgrøder og animalske produkter kun må betegnes som økologiske, hvis produktionen af dem er sket i overensstemmelse med økologiforordningen og de strengere danske særregler.

Beskyttelsen af betegnelsen ”økologisk” om landbrugsprodukter er uafhængig af andre regler om mærkning, f.eks. med det danske Ø-mærke. Et økologisk produkt behøver derfor ikke at være mærket med Ø-mærket, der er et offentligt kontrolmærke, som viser, at produktet er produceret på en bedrift eller virksomhed, hvor den afsluttende kontrol er udført af en dansk myndighed.

Den begrænsede beskyttelse af betegnelsen ”økologi” betyder, at hvis der ikke er tale om landbrugsprodukter, eller der er tale om produkter, der tydeligt ikke har nogen forbindelse med den særlige landbrugs-

mæssige, økologiske produktionsmetode, kan betegnelsen ”økologisk” frit benyttes om et produkt. Der ses derfor eksempler på, at produkter som hudplejemidler og børnetøj kaldes økologiske, ligesom frisører reklamerer med at være økologiske.

Hvorvidt en vare rent faktisk er økologisk, når den betegnes som økologisk, er for den enkelte forbruger et spørgsmål om tillid og troværdighed. Derfor har kommunikation – og dermed varebetegnelser – større betydning ved markedsføring af økologiske fødevarer end ved markedsføring af konventionelle fødevarer. Under hensyn hertil er det vigtigt, at landbrugsprodukter kun betegnes som økologiske, når de er produceret i overensstemmelse med de fastsatte regler herom, da både begrebet og tilliden hos forbrugerne ellers udvandes. Det røde Ø-mærke kan således kun anvendes på produkter af jordbrugsoprindelse og akvakultur. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5.

6. Gældende ret

Økologiområdet reguleres primært af økologiforordningen fra 1991.

Den gældende økologilov, der er en rammelov, blev vedtaget i 1999. Formålet med loven er at kunne fastsætte strengere nationale særregler og at sikre kontrol og håndhævelse af forordningens bestemmelser.

Muligheden for at fastsætte strengere regler end foreskrevet i forordningen er udnyttet for husdyr. Det drejer sig f.eks. om bestemmelser om længere afvænningsperiode for grise, forbud mod at næbtrimme høns og en begrænsning af transporttiden for dyr til 8 timer.

Økologisk produktion er et samlet system til landbrugsforvaltning og fødevareproduktion, der kombinerer bedste praksis på miljøområdet, stor biodiversitet, bevarelsen af naturressourcer, anvendelsen af høje dyrevelfærdsnormer og en produktionsmetode, som imødekommer visse forbrugeres ønsker om produkter, der er fremstillet ved hjælp af naturlige stoffer og processer.

De økologiske regler kan i vidt omfang ses som en overbygning på den lovgivning, der i øvrigt gælder for virksomheder, herunder f.eks. bestemmelser om produktion, fødevarer og foderstoffer. Økologiske virksomheder skal således overholde økologireglerne og den øvrige lovgivning. En del af den lovgivning vedrører ikke den egentlige landbrugsforvaltning eller fødevareproduktion, men gælder generelt for al virksomhedsudøvelse.

Et eksempel på sådan lovgivning, der gælder generelt, er reglerne om arbejdsmiljø. Hvis Fødevareministeriet i forbindelse med kontrollen af økologireglerne bliver opmærksom på arbejdsforhold, som strider mod arbejdsmiljølovgivningen, skal Arbejdstilsynet underrettes, jf. arbejdsmiljølovens § 75, stk. 2. Forholdet vil da alene blive bedømt i forhold til arbejdsmiljølovgivningen. Derimod vil det ikke være en overtrædelse af økologireglerne. Anderledes forholder det sig med overtrædelse af regler efter dyreværnsloven. Konstaterede overtrædelser vil her typisk være en overtrædelse af en generel regel og samtidig en overtrædelse af de økologiske regler om dyrevelfærd. Ved grove overtrædelser vil forholdet blive anmeldt til politiet af Fødevareministeriet. Hermed sikres en samlet vurdering af overtrædelsen både i forhold til dyreværnsloven og i forhold til økologireglerne. Hertil kommer, at en overtrædelse, som kan vurderes som en mindre grov overtrædelse af de generelle regler, isoleret set kan blive betragtet som en grov overtrædelse af økologireglerne.

7. Lovforslagets indhold

Med forslaget videreføres og moderniseres hovedindholdet i den gældende lov. Samtidig tilpasses reguleringen til, at området med økologiske fødevarer, visse non-foodprodukter og primærvirksomheder inden for akvakultur af dyr, herunder havbrug og dambrug, i forbindelse med oprettelsen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender i 2004 blev overført dertil. Lovforslaget skal derfor ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af lov om fødevarer og lov om hold af dyr.

Med lovforslaget imødekommes i et vist omfang anbefalingerne fra Det Økologiske Fødevareråd. Det drejer sig f.eks. om anbefalingerne vedrørende lovens formålsbestemmelse, videreførelsen af Det Økologiske Fødevareråd, autorisation og Ø-mærket. Herudover afspejler lovforslaget rådets ønske om, at økologiens troværdighed sikres ved, at denne bl.a. udtrykkeligt skal indgå i forbindelse med administration af loven, herunder også i forbindelse med håndhævelse.

Med forslaget til § 1 videreføres og udbygges den eksisterende formålsparagraf. Formuleringen er inspireret af økologiforordningens formålsbestemmelse

Det fremgår af forslaget til § 1, at formålet med loven er at fastsætte rammerne for den økologiske primærproduktion og tilgodese forbrugernes interesse i og forventning om, at de økologiske produkter er produceret i overensstemmelse med økologireglerne.

Med forslaget til § 2 lægges det fast, at hensynet til økologiens omdømme og troværdighed skal vægtes tungt i forbindelse med administration af loven.

Det fremhæves, at forbrugerens tillid til den økologiske produktion er afgørende. Således fremhæves også princippet om forsigtighed, hvilket betyder, at der ved administrationen af økologireglerne vil skulle anlægges en fortolkning, der i størst muligt omfang tager højde for en sikring af, at produktionen er sket i henhold til økologireglerne.

Det foreslås i § 3 at videreføre Det Økologiske Fødevareråd. Rådet vil efter forslaget få til opgave at fremme, følge og vurdere udviklingsmulighederne for den danske økologisektor. Herudover skal rådet rådgive ministeren i spørgsmål vedrørende loven, om regler fastsat i medfør af loven, om implementering af EU-regler og andre internationale forpligtelser i forhold til den økologiske produktionsmetode og endelig rådgive ministeren i andre spørgsmål vedrørende økologi.

For at sikre en bred repræsentation i Det Økologiske Fødevareråd vedrørende miljømæssige aspekter foreslås det endvidere, at Det Grønne Kontaktudvalg, der er et samarbejdsorgan mellem de landsdækkende natur- og miljøorganisationer i Danmark, får mulighed for en plads i rådet. Under hensyn til, at økologi er et væsentligt indsatsområde i forbindelse med gennemførelsen af det danske landdistriktsprogram, foreslås det ligeledes, at Landdistrikternes Fællesråd får plads i rådet.

Den foreslåede bestemmelse i § 4 om brug af den økologiske betegnelse er en videreførelse af den gældende lov § 3, stk. 1. Bestemmelsen fastslår generelt, at produkter fra den primære jordbrugsproduktion m.v., der er omfattet af denne lov, ikke må sælges som økologiske, hvis de ikke er fremstillet efter den økologiske produktionsmetode og i overensstemmelse med gældende regler eller EU-forordningsbestemmelser herom.

Der er tale om en central bestemmelse, der har til formål dels at sikre forbrugernes tillid til den økologiske produktionsmetode ved at beskytte mod uretmæssig brug af betegnelsen "økologisk", dels at beskytte producenter og virksomheder mod urimelig konkurrence fra andre, der ved uretmæssigt at betegne et produkt som økologisk forsøger at opnå en højere pris.

Den foreslåede bestemmelse i § 5 er ny og præciserer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er bemyndiget til at fastsætte regler om udformningen af økologikontrolmærket (Ø-mærket) efter forhandling med ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Reglerne for anvendelse af Ø-mærket fastsættes af såvel fødevareministeren som ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Ø-mærket er et offentligt kontrolmærke, som viser, at det mærkede produkt er produceret (herunder tilvirket, opskåret eller pakket m.m.) på en bedrift eller virksomhed, der er kontrolleret af de danske myndigheder. Et økologisk produkt behøver ikke at være mærket med Ø-mærket.

I forslaget til kapitel 4 præciseres og samles alle centrale bestemmelser om autorisation, herunder nægtelse, bortfald og tilbagekaldelse. Formuleringerne opdateres og bringes i overensstemmelse med lignende bestemmelser inden for anden lovgivning på Fødevareministeriets område.

Reglerne om autorisationer tydeliggør, at både fysiske og juridiske personer kan autoriseres til drift af virksomheder. Denne ændring er begrundet i, at ejerforholdene inden for landbruget i højere grad end tidligere er præget af interessentskaber og andre selskabskonstruktioner. For så vidt angår juridiske personer vil der efter forslaget fortsat kunne meddeles autorisation til alle selskabskonstruktioner, som har mulighed for at erhverve eller drive konventionelle jordbrug.

Formålet med bestemmelsen i § 7 er generelt at sikre, at der ikke til skade for økologiens troværdighed kan ske omgåelse af autorisationsreglerne ved, at en person, der har fået frataget sin autorisation, opretter et interessentskab, aktieselskab eller lignende og derved får udstedt en ny autorisation til at drive økologisk virksomhed. Forslagene til § 7, stk. 2 og 3, indeholder derfor bestemmelser om, at interessentskaber, aktieselskaber mv. kan nægtes autorisation, hvis personer på bestemte poster eller med væsentlig indflydelse på selskaberne ikke opfylder betingelserne for personligt at kunne autoriseres.

Ved administrationen af bestemmelsen skal der særligt lægges vægt på hensynet til økologiens troværdighed som beskrevet i formålsbestemmelsen.

Reglerne om bortfald af autorisation er efter den gældende lov fastsat administrativt. Med forslaget til § 8 vil reglerne fremgå direkte af loven.

Forslaget til § 9 om tilbagekaldelse af autorisationen er i hovedtræk en videreførelse af § 4, stk. 1, i den gældende lov, idet der dog er foretaget en præcisering og en yderligere udvidelse af området for, hvornår der er grundlag for at tilbagekalde en autorisation.

Det er i forslaget præciseret, at tilbagekaldelsen er betinget af, at autorisationsindehaveren har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af økologireglerne. Som det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, vil der i administrationen særligt skulle lægges vægt på hensynet til økologiens troværdighed.

Formålet med forslaget til § 9 er at sikre, at personer, der begår grove overtrædelser af økologireglerne, ikke kan fortsætte med at drive økologisk virksomhed. Forslaget sigter derfor på at give mulighed for, at personer, der har haft ansvaret for eller væsentlig indflydelse på driften i form af ejerskab eller medlemskab af direktion, får tilbagekaldt alle de autorisationer, som de har del i.

Forslaget i § 9, stk. 2, er nyt. Forslaget skal sikre, at en person, der har fået tilbagekaldt sin autorisation, ikke kan fortsætte som medejer eller medlem af direktionen i et selskab, der er autoriseret i henhold til økologireglerne. Tilsvarende sikres det i stk. 3, at såfremt et interessentskab eller kommanditselskab eller et aktie- eller anpartsselskab eller et andet selskab med begrænset ansvar får tilbagekaldt sin autorisation, kan de personlige autorisationer, som de ansvarlige personer i selskabet måtte have til personligt ejede bedrifter eller virksomheder, også tilbagekaldes.

Det foreslås som § 10 at indsætte en bestemmelse om, at såfremt den daglige drift af virksomheden ikke varetages af autorisationsindehaveren selv, skal den daglige drift forestås af en person, der kan opnå autorisation. Bestemmelsen skal sikre, at den person, der forestår driften, også har indsigt i, hvordan forholdene på virksomheden er.

Det foreslås, at kravene til den daglige leder af driften er de samme som til autorisationsindehavere for at sikre, at driften foretages af personer, der ikke er kendt for overtrædelser af økologireglerne. I tilfælde, hvor den daglige leder ikke opfylder betingelserne for at opnå autorisation, vil autorisationsindehaverens autorisation efter forslaget kunne tilbagekaldes, såfremt denne ikke fratræder som leder af den daglige drift.

Det foreslås i § 11, at en afgørelse om tilbagekaldelse af autorisationen kan forlanges indbragt for domstolene. Bestemmelsen, der skal sikre den enkelte borgers retssikkerhed i forbindelse med tilbagekaldelsen af en autorisation, svarer til § 3, stk. 4, i den gældende lov. Der er ret til domstolsprøvelse, uanset om det drejer sig nægtelse, bortfald eller tilbagekaldelse af autorisation. Efter forslaget har sagsanlæg kun opsættende virkning, såfremt retten bestemmer det. Dette er en ændring i forhold til gældende lov, hvorefter sagsanlæg har opsættende virkning, medmindre retten bestemmer andet.

Lovforslaget indeholder herudover en række bestemmelser af mere administrativ karakter. Bestemmelserne svarer i hovedtræk til det, der fremgår af den gældende lov, men er tilpasset sprogligt og lovteknisk.

Af disse bestemmelser svarer forslaget til § 12 om gennemførelse af EU-forskrifter til § 2, stk. 1, i den gældende lov, forslaget til § 13 om en generel bemyndigelse til at fastsætte regler svarer til § 2, stk. 3 og 4, i den gældende lov, forslaget til § 14 om betalingsforpligtelser svarer til den gældende lovs § 6, forslaget til § 15 om offentliggørelse svarer til den gældende lovs § 8, forslaget til § 16 om klageadgang svarer til den gældende lovs § 9, forslaget til § 17 om adgang uden retskendelse svarer til den gældende lovs § 10, forslaget til § 18 om pligt til at yde myndigheden bistand svarer til den gældende lovs § 11, forslaget til §§ 18- 21, om påbud og forbud svarer til den gældende lovs § 3, stk. 2 og 3, og § 7, forslaget til § 22 om straf svarer til den gældende lovs § 12 og 13, og endelig svarer forslaget til § 23 om administrative bøder til den gældende lovs § 14.

For at sikre den bedst mulige kommunikation til erhvervet vil der forud for lovens ikrafttræden blive udarbejdet en kommunikationsplan. Planen vil blive drøftet i relevante fora, herunder med medlemmerne af Det Økologiske Fødevareråd. Herudover vil der blive informeret om lovens indhold i et nyhedsbrev samt på Fødevareministeriets hjemmeside.

8. Lovovervågning

Forslaget er omfattet af lovovervågning med henblik på at vurdere, om moderniseringen og den tilpasning, der er indeholdt i loven, har den tilsigtede virkning. Lovens effekt, herunder en vurdering af, om der er behov for yderligere tiltag for at sikre et tilstrækkeligt økologisk produktionsareal til at imødekomme efterspørgslen efter økologiske produkter, vil blive undersøgt senest 3 år efter lovens ikrafttræden.

9. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget er udvalgt til ligestillingsvurdering med henblik på at sikre at lovforslaget ikke er kønsdiskriminerende eller på anden måde kan medføre en utilsigtet skævhed mellem kønnene.

Lovforslaget vurderes ikke at indeholde forskellige konsekvenser for den kvindelige og den mandlige befolkning eller på dele af disse grupper.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for staten, kommuner eller regioner.

11. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Størstedelen af de oplysninger, erhvervet skal indberette i henhold til den gældende lovgivning vedrørende økologi, kan allerede i dag foregå elektronisk. I takt med udviklingen af Fødevareministeriets EDB-systemer vil denne mulighed blive øget.

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

Styrelsen vurderer, at forslaget ikke indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

12. De administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

13. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget skønnes at have positive miljømæssige konsekvenser i begrænset omfang, idet lovforslaget og de øvrige indsatser, der er et led i regeringens tiltag på økologiområdet, samlet forventes at bidrage til et større økologisk produktionsareal og dermed samlet set et lavere forbrug af sprøjtemidler og gødningsstoffer, hvilket blandt andet kan bidrage til beskyttelse og forbedring af miljøet.

14. Forholdet til EU-retten

Økologiområdet er reguleret på EU-plan af Rådets forordning (EØF) nr. 2091/92 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler med senere ændringer (økologiforordningen). Forordningen giver mulighed for nationalt at fastsætte strengere regler for den animalske produktion.

Forordninger er efter EF-traktatens artikel 249 umiddelbart gældende i medlemsstaterne. Det kan dog være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at udstede nationale regler til supplerende af en forordnings

bestemmelser. Der kan desuden være tale om udstedelse af regler af mere administrativ art, f.eks. om administrerende myndighed, ansøgningsprocedure, kontrol, tilsyn m.v.

Der er i juni 2007 vedtaget en ny forordning (Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) 2092/91 (EUT 2007, L 189, s. 1)), der træder i kraft den 1. januar 2009.

Udmøntningen af bemyndigelserne i lovforslaget vil i en række tilfælde kunne nødvendiggøre underretning af EU-Kommissionen, evt. under iagttagelse af informationsproceduredirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 22. juni 1998 nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter.

15. Hørte myndigheder og organisationer

3F, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, DAKOFO, Danmarks Biavlforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Landboudom, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Økologisk Gedeavlforening, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Akvakultur, Dansk Erhverv, Dansk Gartneri, Dansk Industri, Dansk Kvæg, Dansk Landbrug, Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Dansk Skovforening, Dansk Svineproduktion, Dansk Åleproducent Forening, Danske Biavlernes Landsforening, Danske Frøavlere, Danske Regioner, Danske Slagterier, Danske Svineproducenter, DataLogisk ApS, Datatilsynet, De Danske Skovdyrkerforeninger, Den Danske Dyrlægeforening, Den Grønne Nøgle v/HORESTA, Det Dyreetiske Råd, Det Grønne Kontaktudvalg, Det Økologiske Fødevareråd, DLF-TRIFOLIUM A/S, Dronningeavlforeningen af 1921, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsrådet, Erhvervsbiavlerne, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Handelsmøller, Foreningen af Kommunale Chefer, Foreningen af Miljømedarbejdere i kommunerne, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Frie Bønder Levende Land, Fødevarøkonomisk Institut, GEUS, Greenpeace, Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS), Hedeselskabet, Kommunernes Landsforening, Det Biovidenskabelige Fakultet, Landbrugsrådet, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af danske Mælkeproducenter, Landsforeningen Dansk Fåreavl, Landsforeningen Danske Maskinstationer, Ledernes Hovedorganisation, Mejeriforeningen, Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere, Sammenslutningen af Danske Småøer, Statens Skadedyrlaboratorium, Udvalg for Kontrol med Økologisk Jordbrug, Verdensnaturfonden og Økologisk Landsforening.

16. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Positive konsekvenser i begrænset omfang	Ingen
Forholdet til EU-retten	Udmøntningen af bemyndigelserne i lovforslaget vil i en række tilfælde kunne nødvendiggøre underretning af EU-Kommissionen, evt. under iagttagelse af informationsproceduredirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 22. juni 1998 nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Lovens formål m.v.

Til § 1 (Lovens formål)

Med forslaget til § 1 videreføres og udbygges formålsparagraffen i den gældende lovs § 1. Herudover præciseres det, at forslaget alene vedrører den økologiske primærproduktion som afgrænset i forslaget til § 6, stk. 2. Det fremgår af forslaget til § 1, at formålet med loven er at fastsætte rammerne for den økologiske primærproduktion og tilgodese forbrugernes interesse i og forventning om, at de økologiske produkter er produceret i overensstemmelse med økologireglerne.

Den økologiske primærproduktion er i høj grad afhængig af forbrugernes holdninger og interesser. I forbindelse med styrkelsen af udbredelsen af en bæredygtig, økologisk primærvirksomhed indgår økologiens troværdighed derfor som en afgørende faktor sammen med en sikring af forbrugernes mulighed for at vælge produkter efter ønsker og behov fra en bæredygtig produktion.

Det er endvidere et formål, at den økologiske primærproduktion sker under særlig hensyntagen til målsætninger om miljømæssig bæredygtighed, sunde varer og respekt for dyrevelfærd. Loven skal således være med til at sikre, at den økologiske primærproduktion fortsat kan levere de varer, der efterspørges, og samtidig levere en samfundsmæssig gevinst i form af eksempelvis lavere forbrug af sprøjtemidler og gødningsstoffer, hvilket blandt andet kan bidrage til beskyttelse og forbedring af miljøet.

Endelig er det i den foreslåede bestemmelse angivet, at det samtidig er et mål at skabe en fair konkurrence og et velfungerende marked for de økologiske produkter.

Forslaget til § 1 er formuleret, så det ligger inden for rammerne af de mål og principper, som fremgår af den nye økologiforordning, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 4.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse i § 2 er ny. Med forslaget fastslås det, at hensynet til økologiens omdømme og troværdighed skal vægtes tungt i forbindelse med administration af loven.

Det fremhæves, at forbrugernes tillid til den økologiske produktion er afgørende. Forslaget indebærer, at økologiens omdømme og fastholdelse af forbrugernes tillid til den økologiske produktion vil blive tillagt stor vægt, når der skal træffes afgørelser på lovens område. Det vil i nogle tilfælde medføre, at der træffes afgørelser, der ellers ville kunne anses for meget vidtgående i forhold til den enkelte økologiske producent.

Endvidere fastslås det udtrykkeligt, at hensynet til det økologiske forsigtighedsprincip i forhold til produktion og forarbejdning af økologiske produkter skal indgå ved administrationen. Princippet om forsigtighed er et af grundprincipperne i økologisk jordbrug.

Brugen af industrielt fremstillede pesticider og andre miljøfremmede stoffer er generelt ikke tilladt i økologisk jordbrug. Udelukkelsen er udtryk for et andet og mere vidtgående forsigtighedsprincip end den risikovurdering, som ligger til grund for godkendelsen af pesticider i konventionelt landbrug.

Det økologiske forsigtighedsprincip ligger også til grund for mange af de økologiske regler for dyrehold. Ved behandling med veterinære lægemidler er tilbageholdelsestiden f.eks. dobbelt så lang som fastsat i den generelle lovgivning.

Princippet om forsigtighed er også indarbejdet i den gældende kontrolordning. Her er den økologiske producent f.eks. forpligtet til at fjerne enhver henvisning til den økologiske produktionsmetode, hvis der er mistanke om, at et produkt ikke opfylder de økologiske produktionsregler.

Det økologiske forsigtighedsprincip er endvidere direkte udmøntet i den nye økologiforordning (Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) 2092/91 (EUT 2007, L 189, s. 1)). Her fremgår det bl.a. af artikel 7 som et særligt princip, der gælder for forarbejdning af økologisk foder. Således skal foder forarbejdes med forsigtighed, helst ved anvendelse af biologiske, mekaniske og fysiske metoder. Endvidere skal den kontrolordning, der indføres ved økologiforordningen, jf. artikel 27, stk. 2, mindst omfatte anvendelse af forsigtigheds- og kontrolforanstaltninger.

Disse overordnede hensyn til troværdighed og forsigtighed vil generelt finde anvendelse i forbindelse med lovens administration, herunder ved fastsættelse af generelle regler efter loven, ved fastsættelse af vejledninger og normer som rammer og retningslinjer for myndighedernes praksis og ved konkrete afgørelser efter loven. Herved sikres en konsekvent, sammenhængende og fremadrettet tilgang til den økologiske produktion.

Til kapitel 2

Til § 3 (Det Økologiske Fødevareråd)

Til stk. 1

Med forslaget til stk. 1 videreføres ”Det Økologiske Fødevareråd”. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil som hidtil nedsætte et råd, der skal se på udviklingsmulighederne for den danske økologisektor. Bestemmelsen svarer dermed i hovedtræk til bestemmelsen i den gældende lovs § 5, stk. 1, idet det dog præciseres, at rådet beskæftiger sig med hele den økologiske sektor og ikke alene med den økologiske jordbrugsproduktion.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2 præciseres det, at Det Økologiske Fødevareråd skal rådgive ministeren i spørgsmål omfattet af loven samt i andre spørgsmål af betydning for økologisektoren. Som eksempel kan nævnes rådgivning i forbindelse med økologiprojekter under innovationsloven. Rådet vil således som hidtil blive hørt i forbindelse med forberedelse af ny regulering af betydning for økologien og vil også blive hørt i forbindelse med andre spørgsmål, der er af betydning for udvikling af sektoren, som f.eks. eksportstrategi, forskning i økologi og kampagner for økologi.

Til stk. 3

I stk. 3 foreslås det, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udpeger medlemmer af Det Økologisk Fødevareråd efter indstilling fra en række angivne organisationer og myndigheder. Bestemmelsen svarer til § 5, stk. 3, i den gældende lov, idet dog kredsen af indstillingsberettigede er tilpasset udviklingen i såvel organisationsstrukturen som ressortfordelingen mellem ministerierne.

For at sikre en bred repræsentation i rådet vedrørende miljømæssige aspekter foreslås det endvidere, at Det Grønne Kontaktudvalg, der er et samarbejdsorgan mellem de landsdækkende natur- og miljøorganisationer i Danmark, får indstillingsret. Under hensyn til, at økologi er et væsentligt indsatsområde i forbindelse med gennemførelsen af det danske landdistriktsprogram, foreslås det endvidere, at Landdistrikternes Fællesråd får indstillingsret til rådet.

Repræsentanten for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil som hidtil være formand for rådet.

Til stk. 4

For at sikre, at sammensætningen af Det Økologisk Fødevareråd til enhver tid kan tilpasses udviklingen og således, at der administrativt kan tages hensyn til ressortomlægninger i centraladministrationen, sammenlægning, opsplitning eller nydannelse af organisationer, foreslås det i stk. 4, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan bestemme, at andre organisationer eller myndigheder kan indstille medlemmer til rådet. Rådet vil kunne indstille til ministeren at træffe bestemmelse herom.

Til stk. 5

Med forslaget til stk. 5 videreføres bestemmelsen i den gældende lovs § 5, stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil således som hidtil fastsætte forretningsorden og regler for Det Økologisk Fødevareråds arbejde, herunder sekretariatsbetjening af rådet. Det er hensigten, at der i forretningsordenen fastsættes bestemmelser om, at rådet kan bestemme, at der skal medvirke særligt sagkyndige i rådets arbejde.

Til kapitel 3

Markedsføring

Til § 4 (Brug af den økologiske betegnelse)

Den foreslåede bestemmelse er i hovedtræk en videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 1. Bestemmelsen fastslår generelt, at produkter fra den primære jordbrugsproduktion m.v. omfattet af denne lov ikke må markedsføres eller sælges som økologiske, hvis de ikke er fremstillet efter den økologiske produktionsmetode og i overensstemmelse med gældende regler eller EU-forordningsbestemmelser herom.

Bestemmelsen foreslås videreført for at sikre beskyttelsen af betegnelsen ”økologisk” i forhold til de produkter inden for fiskerisektoren, der ved dansk lovgivning tillige er blevet omfattet af reglerne for økologisk produktion.

Der er tale om en central bestemmelse, der sammen med forordningens bestemmelser har til formål dels at sikre forbrugernes tillid til den økologiske produktionsmetode ved at beskytte mod uretmæssig brug af betegnelsen ”økologisk”, dels at beskytte producenter og virksomheder mod ubillig konkurrence fra andre, der ved uretmæssigt at betegne et produkt som økologisk forsøger at opnå en højere pris eller en større afsætning, jf. i øvrigt de almindelige bemærkninger punkt 5.

Bestemmelsen vil i lighed med hidtidig praksis primært finde anvendelse i tilfælde, hvor producenter, mellemhandlere eller forsyningsvirksomheder afsætter eller markedsfører produkter under henvisning til, at de er økologiske, selv om produkterne er produceret konventionelt. Bestemmelsen finder endvidere anvendelse, hvor en producent afsætter eller markedsfører produkter, der efter den pågældende producents opfattelse er økologiske, selv om producenten ikke har været autoriseret, og dermed ikke har været underlagt kontrol.

Til § 5 (Ø-mærket)

Økologikontrolmærket (Ø-mærket), er et offentligt kontrolmærke, der blev introduceret i 1989. Ø-mærket er dokumentation for, at det mærkede produkt er produceret (herunder tilvirket, opskåret eller pakket m.m.) på en bedrift eller virksomhed, der er kontrolleret af de danske myndigheder. Det er frivilligt for den autoriserede producent at anvende Ø-mærket.

På de områder, hvor der i dag er produktionsregler, er det reguleret, i hvilket omfang mærket må anvendes. Der er på nuværende tidspunkt tre bekendtgørelser, der regulerer produktion af henholdsvis økologiske fødevarer, økologiske jordbrugsprodukter, der skal anvendes til nonfood, og økologiske produkter fra akvakulturbrug. På de områder, hvor der ikke er fastsat produktionsregler, har Fødevareministeriet hidtil varetaget beskyttelsen af mærket. Dette fortsætter uændret.

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse er ny og præciserer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri er bemyndiget til at fastsætte regler om udformningen af Ø-mærket efter forhandling med ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Det er ikke umiddelbart hensigten at ændre på udformningen af Ø-mærket.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2 bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om anvendelse af Ø-mærket på produkter omfattet af lovforslaget.

Til stk. 3

Af forslaget til stk. 3 fremgår det, at der kan fastsættes regler for anvendelse af Ø-mærket på produkter omfattet af lov om fødevarer og lov om hold af dyr. Reguleringen af denne anvendelse hører under ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Med den nuværende lovgivning er det i begrænset omfang muligt at anvende Ø-mærket i forbindelse med markedsføring af økologiske produkter, mens det reelt ikke er muligt at anvende mærket i forbindelse med undervisning og oplysning om økologi.

Med forslaget præciseres det endvidere, at mærket må anvendes i forbindelse med markedsføring, herunder skiltning og reklame for produkter produceret i henhold til bestemmelserne i økologiforordningen eller bestemmelser fastsat efter denne lov eller efter fødevareloven.

Samtidig medvirker forslaget til at sikre, at mærket ikke bruges på eller i forbindelse med markedsføring af produkter, der ikke er omfattet af økologireguleringen. Det kan være produkter, der ikke er af jordbrugsoprindelse (herunder akvakultur), som for eksempel kosmetiske produkter og tøj.

Da der har vist sig et behov herfor, gives der med forslaget endvidere mulighed for at anvende Ø-mærket i forbindelse med undervisning og oplysning om økologi.

Til kapitel 4

Autorisation

Reglerne om autorisation har hidtil været fastsat dels i loven, dels på bekendtgørelsesniveau.

Med de i forslaget til kapitel 4 foreslåede bestemmelser præciseres og samles alle centrale regler om autorisation, herunder om fratagelse, i ét kapitel i loven.

Herudover er der foreslået en række nye regler, der har til hensigt at modvirke spekulation i omgåelse af reglerne og dermed medvirke til at sikre den fortsatte tillid til de økologiske produkter. Denne præcisering i forhold til den gældende lov er begrundet i, at ejerforholdene inden for landbruget i højere grad end tidligere er præget af interessentskaber og forskellige selskabskonstruktioner.

Til § 6 (Meddelelse af autorisation)

Til stk. 1

Bestemmelsen er ny, idet bestemmelserne om meddelelse af autorisation hidtil alene været fastlagt i bekendtgørelse nr. 244 af 2. april 2004 om økologisk jordbrugsproduktion m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 517 af 21. juni 2005, afsnit I, kapitel 1 og 2, samt i afsnit II.

Efter forslaget kan fødevareministeren som nu udstede autorisation til både fysiske og juridiske personer til drift af virksomheder, der drives i overensstemmelse med EU-reglerne og de danske regler om økologisk jordbrugsproduktion.

For så vidt angår juridiske personer, er det en forudsætning, at den relevante lovgivning er overholdt, f.eks. at selskabet i henhold til selskabslovgivningen er registreret eller anmeldt som værende under registrering eller stiftelse i Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Autorisation til jordbrugsbedrifter meddeles tidsubegrænset, mens øvrige virksomheder typisk autoriseres for et år ad gangen.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2, tydeliggøres det, at autorisation kan meddeles til både fysiske og juridisk personer. Herudover fremgår det, at autorisation kan meddeles til drift af en bestemt, nærmere angivet jordbrugsbedrift, forsyningsvirksomhed eller anden primærvirksomhed inden for jordbrugssektoren eller primærvirksomhed inden for fiskerisektoren med undtagelse af akvakultur af dyr.

En jordbrugsbedrift kan anvendes til landbrug, skovbrug, gartneri, frugtplantage, planteskole og lignende jordbrugsvirksomhed.

Autorisationen meddeles efter ansøgning og omfatter som udgangspunkt al jord og alle bygninger, som ansøger har rådighed over, og som anvendes til jordbrugsvirksomhed.

Eventuel senere tilkøb eller frasalg af jord vil ligesom forpagtning eller bortforpagtning ikke medføre krav om ny eller fornyet ansøgning. Der vil dog skulle ske meddelelse herom, jf. bemærkningerne til stk. 3, så den kontrollerende myndighed hele tiden er bekendt med, hvilke arealer, bygninger m.v., der indgår i den autoriserede jordbrugsbedrift.

Ved en forsyningsvirksomhed inden for jordbrugs- eller fiskerisektoren som nævnt i nr. 2 forstås virksomheder, herunder mellemhandlere, som markedsfører produkter til brug for den økologiske produktion. Det drejer sig f.eks. om produkter som sædekorn, markfrø, grønsagsfrø, planter, læggekartofler, foderstoffer, foderkorn, gødning og jordforbedringsmidler. Blandt produkterne er også foder til brug i akvakulturbrug (fiskefoder til brug i f.eks. dambrug).

Ved anden primærvirksomhed inden for jordbrugssektoren som nævnt i nr. 3 forstås virksomheder, som behandler økologiske jordbrugsprodukter i form af f.eks. tørring af markafgrøder og produktion af foderstoffer, eller som opbevarer uemballerede eller ikke-mærkede økologiske produkter. De sidste kan f.eks. være maskinstationer.

Virksomheder, der alene køber eller sælger færdigemballerede og færdigmærkede varer, skal ikke autoriseres.

Det fremgår af nr. 4, at adgangen til at udstede autorisation til anden primærvirksomheder inden for fiskeri ikke omfatter akvakultur af dyr, da dette område hører under ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Andre primærvirksomheder inden for fiskerisektoren end de nævnte kan f.eks. være miljørigtigt fiskeri på åbent hav samt produktion af tang. Der er endnu ikke fastsat produktionsregler for de sidstnævnte områder.

Til stk. 3

Den foreslåede bemyndigelse forventes primært anvendt til udstedelse af regler af mere detaljeret, teknisk karakter i forbindelse med autorisationer, f.eks. i form af bestemmelser om anvendelse af særligt ansøgningsskema, plan for omlægning, pligt til skriftlig underretning ved væsentlige ændringer i driften, omlægningstidspunkter og oplysninger om skift af ejer, bruger eller ansvarlig driftsleder.

Tilsvarende regler er i dag fastsat i bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion m.v., afsnit I, kapitel 1 og 2, samt afsnit II, og i § 1 i bekendtgørelse om foderstoffer til anvendelse i økologisk akvakulturbrug.

Herudover vil der blive fastsat regler om, at ansøgere skal oplyse, om de inden for de forudgående 5 år er blevet fundet skyldige i et strafbart forhold i henhold til en eller flere relevante lovgivninger, herunder f.eks. lov om dyrevelfærd.

Til § 7 (Nægtelse af autorisation)

Med forslaget til § 7 sikres det, at hensynet til økologiens troværdighed kan indgå i vurderingen af, hvorvidt en ansøger kan opnå autorisation.

Bestemmelsen afløser § 4, stk. 3, i den gældende lov om muligheden for at nægte autorisation. De gældende regler giver mulighed for et meget vidt skøn i forbindelse med nægtelse af autorisation, uden at

ansøger på forhånd har mulighed for at tage højde for de forhold, som der lægges vægt på ved afgørelser herom. I forslaget er bestemmelsen omformuleret, så det klart fremgår, at nægtelse vil have baggrund i den pågældendes forudgående adfærd, hvis denne adfærd kan give grund til at antage, at virksomheden ikke vil blive drevet i overensstemmelse med økologireglerne.

Bestemmelsen er indsat af hensyn til økologiens troværdighed, idet det må anses for uholdbart, hvis en autorisation ikke kan nægtes, når ansøgers hidtidige adfærd giver anledning til antage, at økologireglerne ikke vil blive fulgt.

Der vil i hvert enkelt tilfælde blive foretaget en konkret vurdering, hvor der vil blive foretaget en afvejning af hensynet til den enkelte overfor hensynet til økologiens troværdighed med respekt af proportionalitetsprincippet.

Inden for Fødevareministeriets område findes en tilsvarende bestemmelse i § 92 i lov om fiskeri og fiskeriopdræt, jf. lovbekendtgørelse nr. 372 af 26. april 2006, med senere ændringer.

Til stk. 1

Efter forslaget til stk. 1, nr. 1, kan autorisation af personer nægtes, hvis ansøgers autorisation inden for de forudgående 5 år er blevet tilbagekaldt, og der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden i overensstemmelse med reglerne.

Når perioden for en tilbagekaldelse er udløbet, vil personen som udgangspunkt på ny kunne søge om og få meddelt autorisation til økologisk virksomhed, hvis produktionsreglerne er opfyldt.

Som eksempel på, at autorisation alligevel kan nægtes, kan nævnes, at en person efter fratagelsen er fortsat med at markedsføre produkter fra sin bedrift med henvisning til den økologiske produktionsmetode på trods af, at virksomheden ikke længere er autoriseret og dermed ikke underlagt kontrol.

Med forslaget til nr. 2, skærpes de gældende regler. Efter forslaget kan autorisation nægtes, hvis ansøgeren inden for de forudgående 5 år er fundet skyldig i et strafbart forhold, der kan give grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden i overensstemmelse med reglerne. Det er hensigten, at der ved vurderingen af personens habilitet i forhold til økologireglerne også kan lægges vægt på strafbare forhold, som er begået efter andre regler, som har relevans for den økologiske produktion. Som eksempel kan nævnes, at en person er blevet idømt bøde efter dyreværnslovens regler som følge af vanrøgt af dyr. Det vil i bekendtgørelse blive fastsat, hvilke nærmere regler i anden lovgivning, der vil indgå i vurderingen.

Med forslaget til nr. 3 sigtes der på de situationer, hvor der i øvrigt foreligger oplysninger om den pågældende, som giver grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden i overensstemmelse med reglerne. Den foreslåede bestemmelse er en skærpelse i forhold til de nuværende regler. Som eksempel på et tilfælde, hvor den foreslåede bestemmelse kan bringes i anvendelse, kan nævnes, at en person som konventionel landmand ved behandling af dyr med veterinære lægemidler har erkendt groft at have overtrådt den almindelige tilbageholdelsestid, men at der endnu ikke er afsagt endelig dom i den verserende straffesag.

Til stk. 2

Det foreslås i stk. 2, at interessentskaber og kommanditselskaber skal kunne nægtes autorisation, hvis der om en af deltagerne foreligger oplysninger, som efter stk. 1 kan begrunde nægtelse af autorisation.

Bestemmelsen skal sikre, at hensynene bag forslagets stk. 1 ikke kan omgås ved, at der søges om autorisation til økologisk virksomhed i selskabsform.

Til stk. 3

Efter stk. 3 foreslås det, at et aktie- eller anpartsselskab eller et andet selskab med begrænset ansvar kan nægtes autorisation, hvis der om et medlem af selskabets direktion foreligger oplysninger, som efter stk. 1 kan begrunde nægtelse af autorisation. Bestemmelsen er afgrænset således, at den alene finder anvendelse på personer, der har direkte indflydelse på den daglige drift af den økologiske virksomhed. Personer, der alene har en økonomiske interesse, som f.eks. en hovedaktioner, er derfor ikke omfattet.

I lighed med bestemmelsen i stk. 2, skal den foreslåede bestemmelse sikre, at hensynene bag forslagets stk. 1 ikke kan omgås ved, at der søges om autorisation til økologisk virksomhed i selskabsform.

Til § 8 (Bortfald af autorisation)

Forslaget i § 8 om bortfald af autorisation ved producent- og ejerskifte er som noget nyt fastsat i loven. Tilsvarende bestemmelser er fastsat efter de gældende regler i bekendtgørelse nr. 244 af 2. april 2004 om økologisk jordbrugsproduktion m.v. For så vidt angår bortfald af autorisation til jordbrugsbedrifter, fremgår reglerne om ophør og producentskifte af bekendtgørelsens § 11, mens virksomheders ophør, herunder helt eller delvis salg eller anden overdragelse af virksomheden, er omfattet af bekendtgørelsens § 68.

Ved producentskifte forstås situationer som forpagtning eller tilsvarende situationer, hvor brugsretten og den samlede virksomhed overlades til anden bruger, uden at ejendomsretten overføres.

Ved ejerskifte forstås alle situationer, hvor en autoriseret jordbrugsbedrift i sin helhed eller en virksomhed skifter ejer. Ejerskifte omfatter således situationer, hvor en jordbrugsbedrift eller en virksomhed, der tidligere var ejet af en person, herunder en juridisk person, nu ikke længere ejes af denne, men af en anden person, herunder en juridisk person. Herunder hører alle former for overdragelse i levende live, ved arv, herunder udlevering af et bo til behandling ved bobestyrer, overtagelse af jordbrugsbedriften eller virksomheden i forbindelse med udlevering til privat skifte eller uskiftet bo, og hvis jordbrugsbedriften eller virksomheden udlægges som et arveudlæg, ekspropriation, overdragelse på tvangsauktion, såfremt et bo tages under konkursbehandling m.v.

Da der er tale om en frivillig ordning, vil den autoriserede til enhver tid kunne meddele ophør. Dette foreslås fastsat i nr. 2.

Efter bortfald af autorisationen må der ikke længere sælges produkter under henvisning til den økologiske produktionsmetode.

Til § 9 (Tilbagekaldelse af autorisation)

Det følger direkte af EU-reglerne i økologiforordningen, at myndighederne er forpligtet til for et tidsrum at forbyde virksomheder at markedsføre produkter med henvisning til den økologiske produktionsmetode, hvis der konstateres grove overtrædelser. Den foreslåede bestemmelse sikrer, at myndighederne har mulighed for at efterleve økologiforordningen på dette punkt.

Med forslaget til § 9 bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til administrativt at kunne tilbagekalde en autorisation for en periode på op til 5 år. En lignende bestemmelse findes i den gældende lovs § 4.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at understøtte økologiens troværdighed ved at sikre, at personer, der har været ansvarlige for driften af en økologisk virksomhed, hvis autorisation er blevet inddraget, ikke kan fortsætte som ansvarlig i andre autoriserede virksomheder.

Med forslaget til § 9 sammenholdt med forslaget til § 2, hvor det fastslås, at hensynet til økologiens omdømme og troværdighed skal vægtes tungt i forbindelse med administration af loven, sker der således en udvidelse af området for hvornår, der er grundlag for at tilbagekalde en autorisation på baggrund af grove overtrædelser af basale regler for økologisk jordbrugsproduktion.

Til stk. 1

Det forslås i stk. 1, at grove eller gentagne overtrædelser af økologireglerne kan medføre, at autorisationen inddrages.

Efter forslaget til § 6, stk. 2, vil autorisation være meddelt til en bestemt jordbrugsbedrift eller en bestemt anden virksomhed. Tilbagekaldelse vil som hidtil omfatte autorisationen i sin helhed.

Hvis autorisationen f.eks. er meddelt til en bestemt jordbrugsbedrift, vil en tilbagekaldelse som følge af en overtrædelse af reglerne om planteproduktion få den konsekvens, at bedriftens husdyrproduktion heller ikke er autoriseret længere.

Herefter vil virksomheden ikke længere kunne producere og sælge sine produkter med henvisning til den økologiske produktionsmetode. Virksomheden kan i stedet umiddelbart fortsætte produktionen og salget konventionelt.

Efter den hidtidige praksis er der sket inddragelse af autorisationen til økologisk jordbrugsproduktion bl.a. i følgende situationer: Sprøjtning af produktionsarealer, vanrøgt af dyr, grove overtrædelser af reglerne om husdyrenes opstaldning samt røgt og pleje, manglende indsendelse af årlig indberetning, når økologikontrollen ikke kan gennemføres som følge af manglende regnskab og bilag, gentagne overtrædelser af samme bestemmelse i reglerne samt ved kombinationsovertrædelser, dvs. når der inden for samme kontrolår er tale om et stort antal grovere overtrædelser af reglerne. Denne praksis agtes videreført.

Efter forslaget til § 2 skal der ved lovens administration særligt lægges vægt på hensynet til økologiens troværdighed i forhold til forbrugeren. Herudover skal hensynet til det økologiske forsigtighedsprincip i forhold til produktionen og forarbejdningen af økologiske produkter indgå ved administration af reglerne.

Med forslaget til stk. 1, sammenholdt med forslaget til § 2, vil der blive tale om en udvidelse af området for hvornår, der er grundlag for at tilbagekalde en autorisation.

Der kan bl.a. peges på, at der, for at begrænse sundhedsproblemer i den økologiske husdyrproduktion, er fastsat en række forebyggende regler i EU-reglerne. Reglerne følger nogle overordnede principper for udvælgelse af passende racer eller stamdyr, anvendelse af opdrætsmetoder, anvendelse af fodermidler af god kvalitet, regelmæssig adgang til løbegårde og græsarealer og sikring af passende belægningsgrad.

Hvis dyrene alligevel bliver syge eller kommer til skade, skal de straks behandles. Allopatiske veterinærlægemidler eller antibiotika skal anvendes under en dyrlæges ansvar. Således skal der stilles en diagnose i de enkelte tilfælde, og behandlingerne skal fremgå af en logbog.

Hvis der er anvendt antibiotika og kemoterapeutika uden medvirken af dyrlæge, er dette i strid med produktionsreglerne. Hidtil er autorisationer ikke blevet tilbagekaldt ved en sådan overtrædelse, da det konkret er blevet lagt til grund, at produkterne har været anvendt til behandling af syge dyr og ikke som forebyggende eller vækstfremmende midler. Det er hensigten fremover at tilrettelægge administrationen således, at der allerede i førstegangstilfælde vil kunne ske tilbagekaldelse af en autorisation, hvis der er anvendt antibiotika og kemoterapeutika forebyggende eller vækstfremmende, eller der er anvendt antibiotika og kemoterapeutika uden medvirken af dyrlæge. Dette vil således fremover, som det også er tilfælde med f.eks. sprøjtning af produktionsarealer, blive betragtet som en grov overtrædelse af økologireglerne.

Vurderingen af, om betingelserne for at tilbagekalde en autorisation er opfyldt, sker på grundlag af en samlet vurdering af karakteren og grovheden af de konstaterede overtrædelser af økologireglerne.

Til stk. 2

Med forslaget til stk. 2 skabes der, som noget nyt, mulighed for at sikre, at en person, der har fået tilbagekaldt sin autorisation ikke kan fortsætte som deltager i et interessentskab eller kommanditselskab eller medlem af direktionen i et selskab, der er autoriseret i henhold til økologireglerne, og derved skade økologiens troværdighed.

Autorisation til økologisk virksomhed kan meddeles til producenter, der enten kan være fysiske personer eller selskaber. Det betyder, at en person f.eks. kan have autorisation til at drive en økologisk jordbrugsbedrift og samtidig være interessent i et interessentskab, der også er meddelt autorisation til at drive en anden økologisk jordbrugsbedrift. De to jordbrugsbedrifter kan fysisk være beliggende på samme adresse, hvis der er den nødvendige adskillelse.

Når en person har fået tilbagekaldt sin personlige autorisation som følge af grove eller gentagne overtrædelser, vil vedkommende normalt ikke kunne fortsætte driften af en lignende virksomhed i selskabsform, som deltager eller som medlem af direktionen, uden at dette vil kunne skade økologiens troværdighed.

Med forslaget til stk. 2 sikres det, at der er mulighed for at få sådanne personer, der har ansvaret for eller væsentlig indflydelse på driften i form af ejerskab eller medlemskab af direktionen, til at udtræde. Hvis personen ikke udtræder, vil selskabets autorisation kunne tilbagekaldes.

Ved administrationen af bestemmelsen vil der også her blive lagt særlig vægt på hensynet til økologiens troværdighed, jf. forslaget til § 2.

Selskabets vil som part i sagen skulle høres efter reglerne i forvaltningsloven, inden der træffes afgørelse om tilbagekaldelse. Selskabet skal efter forslaget have en frist på 2 måneder til at sikre personens udtræden. Hvis det dokumenteres, at personen udtræder inden for fristen, vil autorisationen herefter ikke kunne tilbagekaldes på dette grundlag.

Til stk. 3

Autorisation til økologisk virksomhed kan meddeles et selskab (en juridisk person). Eventuelle overtrædelser vil blive foretaget af fysiske personer, nemlig dem, der som direktører, driftsledere, forvaltere m.v. handler på selskabets vegne.

En inddragelse af autorisationen for et selskab vil efter de nuværende regler normalt ikke få nogen virkning for de personer, der har udført overtrædelserne. Det vil således f.eks. ikke få nogen konsekvens for dem i forhold til en autorisation, de i forvejen har til at drive en anden økologisk virksomhed.

I praksis vil tilliden til den økologiske produktionsmetode kunne lide væsentlig skade, hvis f.eks. autorisationen til en jordbrugsbedrift, som er meddelt et interessentskab, tilbagekaldes på grund af grove overtrædelser begået af den ene interessent, hvis samme interessent fortsætter med at drive en anden økologisk jordbrugsbedrift i personligt regi.

For at sikre økologiens troværdighed foreslås der på tilsvarende måde som i stk. 2, indsat en bestemmelse om, at der, når et interessentskab eller kommanditselskab eller et aktie- eller anpartsselskab eller et andet selskab med begrænset ansvar får tilbagekaldt sin autorisation, gives mulighed for, at de personlige autorisationer, som de ansvarlige personer i selskabet måtte have til personligt ejede jordbrugsbedrifter eller virksomheder, også kan tilbagekaldes.

Til stk. 4

Efter forslaget til stk. 4 kan det i forbindelse med tilbagekaldelsen bestemmes, at autorisationen først kan generhverves efter en periode, der ikke kan overstige 5 år.

En tilsvarende bestemmelse findes i den gældende lovs § 4, stk. 2.

Tilbagekaldes en autorisation ikke for en nærmere angivet periode, kan ansøgning om ny autorisation i princippet indgives dagen efter tilbagekaldelsen. Dette ville betyde, at der ikke ville være sket ændringer i det grundlag, autorisationen var tilbagekaldt på, ligesom den økologiske kontrol ikke ville være afbrudt, hvorfor der ikke ville være krav om omlægning. Efter den nuværende praksis tilbagekaldes en autorisation derfor normalt som minimum for en periode på 6 måneder. Herved sikres det, at en planteproducent ved en ny ansøgning normalt skal gennemføre en fornyet omlægning af markerne på 2 år, før afgrøderne igen kan markedsføres som økologiske.

Hvis fratagelsen alene sker som følge af manglende årlig indberetning, tilbagekaldes autorisationen efter den gældende praksis dog ikke for nogen periode.

Der er på nuværende tidspunkt ingen overvejelser om ændring af den overnævnte praksis.

Til stk. 5

Med forslaget til stk. 5 fastsættes det, at afgørelser om tilbagekaldelse af autorisationer efter stk. 1-3, skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse efter § 11 og om fristen herfor.

Til § 10 (Daglig drift)

Til stk. 1

Bestemmelsen er ny og har til formål at sikre økologiens troværdighed. Hvis den daglige drift af virksomheden ikke varetages af autorisationsindehaveren selv, skal den daglige drift forestås af en person, der kan opnå autorisation efter § 6. Er autorisationsindehaveren et selskab eller lignende, skal den daglige drift ligeledes forestås af én, der kan opnå autorisation efter § 6.

Til stk. 2

Det forslås i stk. 2, at hvis der for driftslederen foreligger forhold, der i tilfælde af en ansøgning fra den pågældende ville medføre nægtelse af autorisation i medfør af § 7, stk. 1, kan autorisationsindehaveren få tilbagekaldt sin autorisation. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til § 7, stk. 1. Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse er, at hvis en person har fået tilbagekaldt sin personlige autorisation som følge af grove eller gentagne overtrædelser, vil vedkommende som udgangspunkt ikke kunne varetage den daglige drift af en lignende virksomhed, uden at dette vil kunne skade økologiens troværdighed.

Med de nuværende regler vil ejeren af en jordbrugsbedrift allerede samme dag, som vedkommendes autorisation er blevet tilbagekaldt, kunne bortforpagte hele bedriften til sin ægtefælle, som straks kan søge om autorisation. Ægtefællen kan herefter ansætte ejeren til at forestå driften. Udadtil vil fratagelsen af autorisationen i dette tilfælde ikke have den ønskede effekt.

Med forslaget sikres det, at økologiens troværdighed ikke påvirkes negativt ved, at personer, der ikke kan opnå autorisation, alligevel driver økologiske virksomheder.

Autorisationsindehaveren vil som part i sagen skulle høres efter reglerne i forvaltningsloven, inden der træffes afgørelse om tilbagekaldelse. Autorisationsindehaveren har herefter en frist på 2 måneder til at

finde en løsning for driften. Fratræder den pågældende sin stilling inden for fristen, vil autorisationen herefter ikke kunne tilbagekaldes på dette grundlag.

En afgørelse om tilbagekaldelse skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse efter § 11 og fristen herfor.

Til § 11 (Domstolsprøvelse af tilbagekaldelse af autorisation)

Til stk. 1

Bestemmelsen, der skal sikre den enkelte borgers retssikkerhed i forbindelse med tilbagekaldelsen af en autorisation, svarer i hovedtræk til § 4, stk. 4, i den gældende lov.

Inddragelse af en autorisation til at udøve et erhverv på bestemte betingelser er et vidtgående indgreb. Derfor er der med den foreslåede bestemmelse sikret den berørte borger mulighed for at få afgørelsen om inddragelse prøvet ved domstolene. Tilsvarende bestemmelser findes i anden lovgivning, hvor der er tale om rettighedsfrakendelser.

Det understreges, at økologiordningen er frivillig. Hvis en virksomhed ikke længere ønsker at være omfattet af ordningen, kan denne når som helst meddele ophør.

Inddragelse af en autorisation til at drive økologisk virksomhed er som udgangspunkt mindre indgribende end inddragelse af andre erhvervsautorisationer. Det skyldes, at virksomheden uanset inddragelsen vil kunne fortsætte produktionen og salget konventionelt. Tilbagekaldelse af en autorisation har dermed ikke samme konsekvens for den pågældende, som der er ved fratagelse af retten til at udøve et erhverv.

Følgerne af en inddragelse af autorisationen vil dog efter omstændighederne kunne have store økonomiske konsekvenser for den enkelte, f.eks. i form af tabt fortjeneste på grund af lavere priser på konventionelle produkter og på grund af eventuelle krav om tilbagebetaling af offentlige tilskud.

Til stk. 2

Forslaget til stk. 2 medfører en ændring i forhold til bestemmelsen i den gældende lovs § 4, stk. 4.

Efter den gældende lov har autorisationsindehavers anmodning om sagsanlæg opsættende virkning, med mindre retten bestemmer andet.

Når der er konstateret så væsentlige overtrædelser, at der har været grundlag for at tilbagekalde en autorisation, er det af hensyn til forbrugernes tillid til de økologiske produkter ikke hensigtsmæssigt, at vedkommende fortsat kan markedsføre og sælge produkter som økologiske, indtil der foreligger en kendelse fra retten om det modsatte.

Det foreslås derfor, at udgangspunktet bliver det omvendte, således at sagsanlægget kun får opsættende virkning, hvis retten bestemmer det.

Til kapitel 5

Administration af loven

Til § 12 (Bemyndigelse til at gennemføre EU-lovgivning m.v.)

Til stk. 1

Med forslaget til stk. 1 bemyndiges ministeren til at fastsætte de regler, der er nødvendige for anvendelse af EU-reguleringen på området.

Forordninger er efter EF-traktatens artikel 249 umiddelbart gældende i medlemsstaterne. Det kan dog være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at udstede nationale regler til supplerende af en forordnings bestemmelser. Der kan desuden være tale om udstedelse af regler af mere administrativ art, f.eks. om administrerende myndighed, ansøgningsprocedure, kontrol, tilsyn m.v.

Til stk. 2

Stk. 2 bemyndiger ministeren til, at i det omfang, EU-reguleringen tillader det, at fravige disse.

Bestemmelsen, der svarer til den gældende lovs § 2, stk. 1, 2. pkt., foreslås indsat i et særskilt stykke for at bringe formuleringen i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i anden lovgivning på Fødevareministeriets område.

Til § 13 (Bemyndigelse til at fastsætte regler om produktionen m.v.)

Bestemmelsen er en videreførelse og en præcisering af de bemyndigelser, der er i den gældende lovs § 2, stk. 2-5, til at fastsætte de nødvendige detailregler for jordbrug og fiskeri for de i forslagets § 6, stk. 2, nævnte virksomheder. Bemyndigelserne foreslås nu fastsat i en enkelt bestemmelse, dog således, at bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om autorisation fremgår af forslagets § 6, stk. 3.

Muligheden for at udnytte den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse er i vidt omfang begrænset af EU-reglerne. Efter den nuværende økologiforordning kan der eksempelvis efter artikel 12 kun fastsættes nationalt strengere regler for den animalske produktion. Der er således på landbrugsområdet kun meget begrænsede muligheder for at fastsætte produktionsregler. Derimod er der adgang til at fastsætte detaljerede regler af administrativ karakter om f.eks. anmeldelse, indberetning, dokumentation, ansøgningsfrister og mærkning af produkter.

I det omfang, der ikke er EU-regulering på et givent område, er der til gengæld tale om meget brede bemyndigelser. Som eksempel kan nævnes fiskeriområdet, hvor der på nuværende tidspunkt ikke er fastsat produktionsregler på EU-niveau. Her er bemyndigelserne f.eks. anvendt til at fastsætte regler om fremstilling, behandling og opbevaring m.v. af foderstoffer til økologiske akvakulturbrug. Reglerne er i dag fastsat i bekendtgørelse om foderstoffer til anvendelse i økologisk akvakulturbrug.

Med hjemmel i bestemmelsen vil det – uden for EU-reguleringens område – således være muligt at etablere et samlet regelsæt for et område lige fra regler for produktionen og den videre forarbejdning til regler om mærkning og salg samt den tilhørende administration og kontrol.

Til § 14 (Gebyrer)

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 6. Bestemmelsen er sprogligt tilpasset, så den svarer til lignende bestemmelser inden for Fødevareministeriets område.

Til stk. 1

Med forslaget gives hjemmel til opkrævning af gebyrer til hel eller delvis dækning af omkostningerne til autorisation, tilsyn, kontrol og administration efter loven, efter regler udstedt i medfør af loven samt efter forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab. Forslaget svarer i hovedtræk til bestemmelserne i den gældende lovs § 6.

Efter den gældende bestemmelse opkræves der i dag gebyrer ved registrering i databasen for økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale. Her skal leverandørerne betale for at få økologisk frø og vegetativt formeringsmateriale registreret i databasen. Gebyret anvendes til at dække omkostningerne ved oprettelse

og vedligeholdelse af oplysningerne i databasen. Gebyret blev indført 1. januar 2004 i forbindelse med databasens etablering.

Der er ikke for nærværende overvejelser om at udnytte bemyndigelsen til fastsættelse af yderligere gebyrer.

Siden den 1. juli 1996 er omkostningerne i forbindelse med kontrol og autorisation af bedrifter og virksomheder dækket dels af Fødevareministeriets bevilling, dels af puljen til lettelse af de administrative byrder for små og mellemstore virksomheder samt via pesticidmidler.

Til stk. 2

Stk. 2 svarer til udformningen af andre bestemmelser i nyere lovgivning inden for Fødevareministeriets område. Der kan som efter den gældende lovs § 6, stk. 2, opkræves morarenter og gebyr for erindringskrivelser ved for sen betaling.

Rykkergebyret dækker de udgifter, der er forbundet med sagsbehandling af rykkerskrivelser som f.eks. fremsøgning af debitor, udskrivning, forsendelse, arkivering, telefonekspedition og registrering. Det skønnes, at tidsforbruget ved udsendelse af én rykkerskrivelse udgør ca. 20. minutter, svarende til en omkostning på ca. 100 kr. pr. sag.

Til stk. 3

Det fastslås, at der skal være udpantningsret for de i stk. 1 og stk. 2 nævnte skyldige beløb. Der foreslås hjemmel til at inddrive de skyldige beløb ved lønindeholdelse hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af skatter i kildeskatteloven.

Til stk. 4

Efter den foreslåede bestemmelse kan fødevareministeren i samråd med skatteministeren fastsætte de nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse.

Til § 15 (Offentliggørelse)

Til stk. 1

Det foreslås, at muligheden efter den gældende lovs § 8 for at offentliggøre resultater af kontrol videreføres. Tilsvarende bestemmelser findes i andre af Fødevareministeriets love.

Efter den gældende praksis offentliggøres resultater af kontrollen af autoriserede virksomheder løbende på Plantedirektoratets hjemmeside. Offentliggørelsen omfatter dels resultaterne af den ordinære økologikontrol af virksomhederne, dels resultaterne af kontrol af økologisk foder og frø for indhold af GMO.

Bestemmelsen er sprogligt tilpasset således, at den svarer til lignende bestemmelser inden for Fødevareministeriets område.

Til stk. 2 og 3

Med forslaget til stk. 2 og 3 videreføres den gældende lovs § 8, stk. 2 og 3, uændret.

Til § 16 (Klageadgang)

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 9, stk. 1, i den gældende lov.

Hvis fødevareministeren delegerer sine beføjelser til en institution under ministeriet, kan der med bestemmelsen fastsættes regler om klageadgang, herunder om at klageadgangen afskæres.

Som altovervejende hovedregel vil to-instansprincippet ikke blive fraveget, og klageadgangen tænkes udelukkende afskåret i de situationer, hvor der er tre instanser.

Hvis klageadgangen ikke afskæres, kan indsendelse og behandling af klager reguleres. Der vil eksempelvis kunne fastsættes en frist for udnyttelse af rekursmulighed, krav til klagens form og indhold eller regler om klagens indsendelse.

Der gives med forslaget hjemmel til remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selvom der er indgivet en klage. Myndigheden vil således kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Denne nye afgørelse kan også påklages til rekursinstansen.

Til stk. 2 og 3

Med forslaget til stk. 2 kan fødevareministeren delegere sine beføjelser efter loven til en statslig myndighed eller institution uden for ministerområdet, således at administrationen kan tilrettelægges hensigtsmæssigt uanset ministertilhørsforhold. Tilsvarende giver bestemmelsen i stk. 3 mulighed for at delegere kompetence til kommunale myndigheder eller institutioner.

Fødevareministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse. Fødevareministeren kan således instruere den statslige myndighed, institution eller kommunalbestyrelse i det omfang, disse udøver fødevareministerens beføjelser, på linje med institutioner under Fødevareministeriet.

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere hjemmel til, at fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om klage over sådanne myndigheders afgørelser, herunder regler om, at fødevareministeren kan ændre en afgørelse, uden at der foreligger en klage.

Til § 17 (Adgang uden retskendelse)

Med den foreslåede bestemmelse gives der adgang til, at myndigheden kan foretage tvangsindgreb uden retskendelse, idet der er tale om kontrolforanstaltninger, og en domstolsprøvelse derfor i overvejende grad vil blive af formel karakter. Bestemmelsen er i hovedtræk en videreførelse af reglerne i § 10 i den gældende lov, men bestemmelsen er præciseret og sprogligt tilpasset, så den svarer til tilsvarende bestemmelser i de kontrollove, der administreres af Fødevareministeriet.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at tvangsindgreb kun kan finde anvendelse, hvis det skønnes nødvendigt for løsning af opgaver efter denne lov eller EU-reguleringen. Det almindelige proportionalitetsprincip indebærer, at myndigheden til enhver tid er forpligtet til at anvende den mindst indgribende reaktion, som er tilstrækkelig til opnåelse af formålet.

For at sikre, at det økologiske regelsæt overholdes, og dermed styrke økologiske varers troværdighed, kontrolleres alle autoriserede økologiske bedrifter og virksomheder systematisk. Efter de nuværende EU-regler skal der således mindst en gang om året foretages en fuldstændig fysisk kontrol af alle økologisk autoriserede bedrifter og virksomheder. Derudover skal kontrolmyndigheden aflægge et antal anmeldte og uanmeldte kontrolbesøg hos tilfældigt udvalgte.

Kontrolmyndigheden skal bl.a. vurdere anvendelse og mængde af hjælpestoffer og råvarer, samt om der er overensstemmelse, for så vidt angår mængden af indgående og udgående økologiske produkter. Denne del af kontrollen baseres i høj grad på gennemsyn af fakturaer og tilsvarende omsætningsdokumenter. For virksomheder skal kontrollen endvidere sikre, at økologiske produkter behandles og opbevares adskilt fra ikke-økologiske produkter. For bedrifter omfatter kontrollen endvidere bl.a. en besigtigelse af staldforholdene, hvor det eksempelvis kontrolleres, om dyrene har adgang til ren og tør strøelse samt grovfoder. Det er nødvendigt for at gennemføre denne kontrol, at der er adgang til oplysningerne i forbindelse med et kontrolbesøg.

Med hensyn til de lokaliteter, hvor de af loven omfattede hjælpestoffer, råvarer og dokumenter kan kontrolleres, gælder det, at kontroladgangen i henhold til loven omfatter offentlig og privat ejendom, lokaliteter, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form. Med hensyn til de lokaliteter, hvor de kontrollerende myndigheder har adgang til at efterse dokumenter m.v., gælder for så vidt angår jordbrugsbedrifter, at det ikke muligt at foretage en meningsfuld opdeling af en jordbrugsbedrift i en forretningsmæssig del og en privat del. Ofte vil langt hovedparten af bedriftens dokumenter befinde sig i stuehuset. Endvidere vil f.eks. medicin til dyrene kunne opbevares i stuehusets køleskab. En anden forudsætning for at kunne udføre en effektiv kontrol er, at myndighederne har ret til at gøre sig bekendt med de af loven omfattede personer, virksomheders m.v. skriftlige materiale, herunder materiale i elektronisk form i det omfang, det er nødvendigt for administration og kontrol i henhold til loven og til forordningsbestemmelser omfattet af lovens område.

Det er derfor ikke muligt at indskrænke lokaliteterne yderligere, såfremt en effektiv kontrol skal opretholdes. I en række tilfælde vil formålet med den offentlige kontrol forspildes, hvis kontrolmyndigheden skulle afvente retskendelse før kontrollens gennemførelse.

Det bemærkes, at der i forbindelse med kontrollen kan være behov for at foretage fotografiske optagelser og lignende. Lovændringen tilsigter ingen ændringer i den allerede eksisterende praksis med hensyn til adgangen til at fotografere, når dette skønnes nødvendigt. Det kan f.eks. være for at sikre bevis til brug for en eventuel senere straffesag eller til brug for klarlæggelse og nærmere undersøgelse af, om der foreligger en overtrædelse.

Det forudsættes, at fotografering som hidtil anvendes med mådehold, og kun når det er nødvendigt for at kunne dokumentere forhold af betydning for afgørelse af en controlsag, og hvor disse forhold enten er af flygtig karakter eller er vanskelige at beskrive verbalt.

Fotografier behandles i overensstemmelse med regler i den øvrige lovgivning om dokumenter og oplysninger som fastsat i f.eks. forvaltningsloven og persondataloven. Det betyder bl.a., at fotografier, som andre dokumenter i sagen skal journaliseres.

I forbindelse med fotografering og prøveudtagning forudsættes det, at virksomheden oplyses herom. Det tilføjes, at autorisation som økologisk jordbruger bygger på en ansøgning fra jordbrugeren, der dermed tilkendegiver sit ønske om at blive omfattet af de produktionsbestemmelser, der gælder for fremstilling af økologiske jordbrugsprodukter. De autoriserede virksomheder vil derfor normalt være indforstået med, at der føres kontrol med, at betingelserne for erhvervelse og opretholdelse af autorisationen overholdes.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med bestemmelserne i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter med senere ændringer. Denne lov indeholder bl.a. regler om myndighedernes pligt til at give underretning til vedkommende borger eller virksomhed forud for et tvangsindgrebs gennemførelse samt om den fremgangsmåde, forvaltningsmyndighederne skal følge ved iværksættelse af tvangsindgreb uden for strafferetsplejen (kontrolbesøg m.v.).

Til stk. 2

Forslaget til stk. 2 om, at politiet om nødvendigt skal yde bistand ved kontrollen, svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 10. Som noget nyt foreslås, at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom efter aftale med justitsministeren.

Til stk. 3

Efter den foreslåede bestemmelse, der er en videreførelse af den gældende lovs § 11, 2. pkt., kan fødevareministeren eller den, fødevareministeren bemyndiger hertil, vederlagsfrit udtage prøver til undersøgelse. Bestemmelsen skal sikre, at tilsynsmyndigheden får alle de nødvendige oplysninger til brug ved kontrol af bedriften eller virksomheden.

Til § 18 (Pligt til at yde myndigheden bistand)

Bestemmelsen i økologilovens § 11 om pligten til at give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, samt om vederlagsfrit at yde ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, fornøden bistand ved kontrol, prøvetagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrift af elektroniske data, er uændret videreført i den foreslåede bestemmelse. Dog er bestemmelsens sidste punktum overført til den foreslåede § 17, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med bestemmelserne i kapitel 3 og 4 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter med senere ændringer.

Til kapitel 6

Påbud og forbud m.v.

Til § 19 (Påbud og forbud)

Som noget nyt foreslås det, at ministeren får en generel mulighed for at reagere på overtrædelser af økologilovgivningen med enten påbud om lovliggørelse straks eller inden en fastsat frist eller ved forbud, hvorefter en overtrædelse umiddelbart skal bringes til ophør.

Virkemidlerne vil blive benyttet i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip.

Efter den gældende lovs § 7, stk. 2, er der alene hjemmel til at meddele påbud om mærkning, tilberedning, behandling og salg, ind- og udførsel samt indretning og drift af virksomheder. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse vil der fremover bl.a. også kunne meddeles påbud, der vedrører virksomhedens produktion, herunder påbud om bedre adskillelse af økologiske og konventionelle råvarer, påbud om at føre et økologiregnskab i overensstemmelse med reglerne i forordningen osv.

Fristen for efterkommelse af et påbud vil afhænge af overtrædelsens karakter. I visse tilfælde kan fristen være øjeblikkelig. Som eksempler på sådanne tilfælde kan nævnes manglende adgang til overbrusning eller manglende sølehul til svin og ved anvendelse af for små fællesbokse til kalve.

Til § 20 (Fornyet omlægning)

Efter forslaget til § 20 gives der mulighed for at kunne påbyde omlægning af såvel jord som dyr. En tilsvarende bestemmelse findes i § 7, stk. 1, i den gældende lov.

Bestemmelsen giver mulighed for at påbyde fornyet omlægning, uden at autorisationen inddrages, selv om der er sket en overtrædelse af produktionsreglerne. Påbud om fornyet omlægning kan f.eks. komme på tale i tilfælde, hvor der er anvendt bejdset udsæd (ved en menneskelig fejl, f.eks. fra maskinstationens side), ikke-tilladte sprøjtemidler (f.eks. ved vinddrift under sprøjtning på en konventionel nabos jord), anvendt for meget ikke-økologisk husdyrgødning, ved parallelavl, ved fodring af dyr med for meget konventionelt foder eller foder med ikke-tilladte tilsætningsstoffer samt i tilfælde, hvor overtrædelser af reglerne om staldforhold vurderes som værende af grovere karakter.

Til § 21(Forbud mod salg)

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 3, stk. 2, for så vidt angår de produkter, der er omfattet af nærværende lovgivning.

Efter stk. 1 kan ministeren forbyde, at et produkt eller vareparti, der er omfattet af den foreslåede lov, sælges som økologisk, hvis det er konstateret, at det ikke er fremstillet efter den økologiske produktionsmetode og i overensstemmelse med gældende regler eller EU-forskrifter herom.

Efter gældende praksis, der agtes videreført, kombineres forbudet mod salg som økologisk med en såkaldt nedklassificering af produktets eller varepartiets status. Det betyder f.eks., at produktet ikke må sælges som økologisk. Det kan herefter sælges som konventionelt eller i visse tilfælde som omlægningsafgrøde med deraf følgende økonomiske konsekvenser.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 3, stk. 3, idet der dog er foretaget mindre sproglige ændringer. Bestemmelsen gør det muligt at nedlægge forbud mod salg m.v. af økologiske produkter i op til 5 år over for personer og juridiske personer, hvis de har gjort sig skyldige i grov eller gentagen overtrædelse af Det Europæiske Fællesskabs forskrifter om den økologisk produktionsmetode eller regler fastsat efter denne lov.

Bestemmelsen giver bl.a. mulighed for at afskære virksomheder, som alene køber og sælger færdigemballerede og færdigmærkede varer, og som ikke skal være autoriserede, jf. bemærkningerne til forslaget til § 6, stk. 2, fra at markedsføre produkter som økologiske.

Til kapitel 7

Straffebestemmelser

Til § 22 (Straffebestemmelser)

Til stk. 1

Det foreslås i stk. 1, nr. 1, at overtrædelser af § 4 om anvendelse af den økologiske betegnelse og § 5, stk. 3 om anvendelse af Ø-mærket kan straffes med bøde. Det foreslås videre i stk. 1, nr. 2, at den, der undlader at afgive oplysninger eller undlader at stille bistand til rådighed efter § 18, kan straffes med bøde. Tilsvarende foreslås det i stk. 1, nr. 3, at overtrædelse af et forbud eller undladelse af at efterkomme et påbud meddelt med hjemmel i §§ 19-21 kan straffes med bøde.

Til stk. 2

I stk. 2 bemyndiges fødevareministeren til at fastsætte bødestraf for overtrædelse af regler udstedt i medfør af loven. Bestemmelsen giver endvidere mulighed for, at der kan fastsættes straf af bøde for

overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat af Det Europæiske Fællesskab om forhold, der er omfattet af denne lov.

Reglen er en forudsætning for at sikre håndhævelsen af bestemmelserne på området, herunder den håndhævelse af EU-forskrifterne, som Danmark som medlemsland er forpligtet til.

Til stk. 3

Begås en overtrædelse af selskaber m.v., forslås det i stk. 3, at der kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Til § 23 (Administrative bødeforelæg)

Med forslaget til § 23 videreføres hjemlen i den gældende lovs § 14, hvorefter fødevareministeren kan meddele administrative bødeforelæg. Administrative bødeforelæg anvendes i overtrædelsessager, hvor sagen er klar såvel med hensyn til overtrædelsens indhold, som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Det er som anført i bestemmelsen ligeledes en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist at betale en nærmere angiven bøde, dvs. er indforstået med, at sagen kan afgøres med et bødeforelæg.

Den pågældende kan ved at nægte sig skyldig eller ved at undlade at betale bøden få sagen prøvet ved domstolene.

Det er en forudsætning for at anvende administrative bødeforelæg, at bødeniveauet for overtrædelsen er i overensstemmelse med retspraksis.

Administrativt bødeforelæg opfattes ofte som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, som involverer såvel politi som retsvæsen. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at borgeren i relativt ukomplicerede sager kan vælge mellem de to muligheder. Anvendelsen af administrative bøder indebærer en aflastning af domstolene og tillige en hurtigere afgørelse af den enkelte sag.

Retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om indholdet af anklageskrift finder tilsvarende anvendelse for administrative bøder, jf. § 832, stk. 2. Det følger ligeledes af retsplejelovens principper, at modtageren af bødeforelægget ikke er pligtig til at udtale sig.

Vedtages et bødeforelæg i rette tid, eller bliver den stedfundne vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning, jf. retsplejelovens § 832, stk. 3.

Til kapitel 8

Ikrafttræden m.v.

Til § 24 (Ikrafttræden)

Til stk. 1

Det foreslås, at fødevareministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Baggrunden er, at fastsættelse af nationale regler inden for økologisk jordbrugsproduktion kræver notificering overfor EU-Kommissionen i henhold til informationsproceduredirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 22. juni 1998 nr. 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter. Da loven i vidt omfang er en rammelov, vil udmøntningen af bemyndigelserne i bekendtgørelsesform også kræve underretning af Kommissionen. Ikrafttræden kan derfor først ske, når notificeringen af lov og bekendtgørelse er endeligt gennemført.

Til stk. 2

I stk. 2 foreslås det, at den gældende økologilov ophæves, idet dog § 15 forbliver ikraft. Bestemmelsen indeholder tilpasninger i lov nr. 479 af 12. juni 1996 om støtte til jordbrugets strukturudvikling og til økologisk produktion inden for jordbrug og fiskeri m.v. med senere ændringer.

Til stk. 3

Med stk. 3 opretholdes alle bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af den gældende økologilov, indtil de bliver ophævet eller afløst af nye bekendtgørelser. Nye bekendtgørelser vil kunne udstedes af fødevareministeren inden for dennes ressortområde og af familie- og forbrugerministeren inden for dennes ressortområde, jf. bemærkningerne til stk. 2.

Overtrædelser straffes i overensstemmelse med sædvanlig praksis efter de regler, der var gældende på overtrædelsestidspunktet.

Til § 25 (Gyldighed for Færøerne og Grønland)

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 17, hvorefter loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.